

ምዕራፍ 5

ኢየሱስ ክርስቶስ - እግዚአብሔርን የገለጸው «ሰው»

«በነገረውም (ኢየሱስ) ናይን ወደምትባል ወደ አንዲት ከተማ ሄደ፤ ደቀ መዛሙርቱም ብዙ ሕዝብም ከእርሱ ጋር አብረው ሄዱ። ወደ ከተማዬቱም በር በቀረበ ጊዜ፤ እነሆ፤ የሞተ ሰው ተሸክመው አወጡ፤ እርሱም ለእናቱ አንድ ልጅ ነበረ፤ እርሱም መበለት ነበረች፤ ብዙም የከተማ ሕዝብ ከእርሱ ጋር አብረው ነበሩ። ጌታም ባያት ጊዜ አዘነላትና፡- አታልቅሽ አላት ቀርቦም ታፈዛውን ነካ፤ የተሸክሙትም ቆሙ፤ አለውም፡- አንተ ንበዝ እልሃለሁ፤ ተነሣ። የሞተውም ቀና ብሎ ተቀመጠ ሊናገርም ጀመረ፤ ለእናቱም ሰጣት» (ሉቃ. 7:11-15)።

እግዚአብሔር ምን ይመስላል? ይህ ሰዎች በታሪክ ሁሉ ያነሡት ጥያቄ ነው። ከኢየሱስ ተከታዮች አንዱ የነበረው ፊልጶስ የጠየቀውን ቀጥሎ ተመልከት። «ጌታ ሆይ፤ አብን አሳየንና ይበቃናል» (ዮሐ 14:8)። ሁላችን እንደምንመኘው ሁሉ፤ ፊልጶስም እግዚአብሔርን ሊያይ ፈለገ። እግዚአብሔር ምን እንደሚመስል ለማወቅ ፈለገ። ከሞላ-ጎደል ሰዎች ሁሉ እግዚአብሔርን ለማየት ይጓጓሉ። እርሱን ለማየትና በትክክል ምን እንደሚመስል ለማወቅ ይሻሉ። ኢየሱስ ለፊልጶስ ጥያቄ ሲመልስ እንዲህ አለ፡- «አንተ ፊልጶስ፤ ይህን ያህል ዘመን ከእናንተ ጋር ስኖር አታውቀኝምን? እኔን ያየ አብን አይቶአል» (ዮሐ. 14:9)። ኢየሱስ ለፊልጶስ እርሱ ራሱ (ኢየሱስ) የእግዚአብሔርን ባሕርያት እንደ ያዘ መናገሩ ነበር። የዕብራውያን መጽሐፍ ጸሐፊ፤ «እርሱም (ልጁ) የክብሩ መንጸባረቅና የባሕርዩ ምሳሌ» እንደ ሆነ ይናገራል (ዕብ. 1:3)። በሌላ አባባል፤ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔርን ባሕርያት በትክክል ይገልጻል ማለት ነው።

ለሰዎች እግዚአብሔር በሚቀጥለው ማክሰኞ ከቀኑ በ8:00 ሰዓት በአዲስ አበባ እስታዲዩም እንደሚታይ ብንናገር፤ እግዚአብሔርን ለመመልከትና የሚናገረውንም ለመስማት የአዲስ አበባ ነዋሪዎች ግልብጥ ብለው መውጣታቸው የማይቀር ነው። ይሁንና፤ እግዚአብሔር ከ2000 ዓመታት በፊት በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ወደ ዓለማችን መጥቶ ነበር።

የሚያሳዝነው በዚያን ጊዜ ብዙ ሰዎች በእርሱ ያላመኑ ሲሆን፤ ዛሬም ሁኔታው ያው ያለግመን ጎልተ የሚታይበት መሆኑ ነው።

አስቀድመን እንደ ተመለከትነው፤ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ክርስቶስ የሚያስተምረውን ለግመን፤ መጽሐፍ ቅዱስን ለግመን መቻል አለብን። መጽሐፍ ቅዱስ እውነትና የእግዚአብሔር ቃል እንደ ሆነ እርግጠኞች መሆን አለብን። ስለ ሆነም፤ በምዕራፍ 2 መጽሐፍ ቅዱስ እውነትና የእግዚአብሔር ቃል እንደ ሆነ ለማረጋገጥ መረጃ አቅርበናል። መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ክርስቶስ የሚያስተምረንን ነገር ልናምን እንችላለን። በዚህ ምዕራፍ ስለ ክርስቶስ ማንነት፤ ስላደረጋቸው ነገሮችና እግዚአብሔር ምን እንደሚመስል፤ መጽሐፍ ቅዱስ የሚያስተምረውን እውነት እንመለከታለን።

ሀ. መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ምን ይነግረናል? እርሱ ማን ነው?

ለ. በኢየሱስ ክርስቶስ የተገለጹ የእግዚአብሔር ባሕርያት የትኞቹ ናቸው?

ሐ. ከእግዚአብሔር ስሞች ስለ እግዚአብሔር ምን እንማራለን?

ሀ. መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ምን ይነግረናል? እርሱ ማን ነው?

«ኢየሱስም ብዙ ሰዎች ሲከቡት አይቶ ወደ ማዶ እንዲሻገሩ አዘዘ . . . ወደ ታንኳም ሲገባ ደቀ መዛሙርቱ ተከተሉት። እነሆም፤ ማዕበሉ ታንኳዬቱን እስኪደፍናት ድረስ በባሕር ታላቅ መናወጥ ሆነ፤ እርሱ ግን ተሻቶ ነበር። ደቀ መዛሙርቱም ቀርበው፡- ጌታ ሆይ፤ አድንነ፤ ጠፋን እያሉ አስነሡት። እርሱም፡- እናንተ እምነት የጎደላችሁ፤ ስለ ምን ትፈራላችሁ? አላቸው፤ ከዚህ በኋላ ተነሥቶ ነፋሱንና ባሕሩን ገደደ፤ ታላቅ ጸጥታም ሆነ። ሰዎቹም፡- ነፋሳትና ባሕርስ ስንኳ የሚታዘዙለት፤ ይህ እንዴት ያለ ሰው ነው? እያሉ ተደነቁ» (ማቴ. 8:18-27)።

ኢየሱስ ክርስቶስ ምን ዓይነት ሰው ነው?

ጥቂት ሰዎች ክርስቶስን እውነተኛ ሰው አልነበረም ይላሉ። ሰው ቢመስልም በትክክል መንፈስ ነበር ይላሉ። ይህ ብዙ ሰዎች መናፍስትን በተመለከቱበት የአፍሪካ አህጉር ተቀባይነት ያለው ገለጻ ይሆናል። ይሁንና፤ ኢየሱስ መንፈስ ብቻ አልነበረም። ተራ ሰውም አልነበረም። እንደኛ ሥጋና ደም ያለው ትክክለኛ ሰው ነበር። ከሴት የተወለደና እንደ

ማንኛውም አይሁዳዊ ልጅ ያደገ ነበር (ሉቃ. 2:51-52)። በትንሽ ከተማ ውስጥ የአናጢነትን ሥራ ያከናውንና በጎረቤቶቹ በደንብ ይታወቅ ነበር። አራት ወንድሞችና ሁለት ወይም ከዚያ የሚበልጡ እህቶች በነበሩበት ቤተሰብ ውስጥ አድጎአል (ማር. 6:3)። ሰው በመሆኑም እንደ ማንኛውም ሰው፣ ደክሞአል (ዮሐ. 4:6)፤ ተጠምቶአል (ዮሐ. 4:7)፤ ተርቦአል (ማቴ. 4:2)፤ እንዲሁም እንቅልፍ ተኝቶአል (ማቴ. 8:24)።

ኢየሱስ በታሪክ ውስጥ የተመዘገበ ትክክለኛ ሰው ነበር። ቀለል ያለ አኗኗር ያሳለፈና ከአገሩ ርቆ ያልሄደ ሰው ነበር። ለብዙ ዓመታት መደበኛ ትምህርት አልተከታተለም። ከቶውንም ፖለቲካዊ ወይም ወታደራዊ መሪ ሆኖ አያውቅም። ይህም ሆኖ፣ ይህ ሰው በምድር ላይ ከኖሩት ሰዎች ሁሉ የሚለይበት ነገር ነበረው።

ማንም ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር ሊወዳደር አይችልም። በታሪክ ምዕራፍ ውስጥ ብቻውን ያለ ተወዳዳሪ ይቆማል። እርሱ በዘመናት ሁሉ ከኖሩት ሰዎች ሁሉ ይለያል። ከድንግል መወለዱ፣ ኃጢአት ያልነካው ሕይወት መምራቱ፣ የተቀደሰ ባሕርዩ፣ ወደር የለሽ ፍቅሩ፣ የተረጋገጡ ተአምራቶች፣ በነገሮች ላይ የነበረው ኃይሉ፣ የመሥዋዕትነት ሞቱ፣ የድል ትንሣኤውና ወደ ሰማይ ማረጉ ሁሉ አንድ ነገር ይጠቁሙናል፤ እንዲህ ያለ ሰው ከቶውንም አልነበረም የሚል። ኢየሱስ ሰው የሆነ አምላክ ነው። ሰብአዊነትን የተላበሰ አምላክ!

የዮሐንስ ወንጌል፣ «በመጀመሪያ ቃል ነበር፣ ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ፣ ቃልም እግዚአብሔር ነበር» በማለት ይጀምራል (ዮሐ. 1:1)። ከዚያም በዮሐንስ 1:14፣ «ቃልም (ኢየሱስ) ሥጋ ሆነ፤ ጸጋንና እውነትንም ተመልቶ በእኛ አደረ» ይላል። በሌላ አባባል፣ እግዚአብሔር የሰውን ሥጋ ለበሰ።

ወረድ ብሎም ዮሐንስ፣ «መቼም ቢሆን እግዚአብሔርን ያየው አንድ ስንኳ የለም በአባቱ እቅፍ ያለ አንድ ልጅ እርሱ ተረከው» ብሏል (1:18)። ኢየሱስ፣ «እኔን ያየ አብን አይቶአል» ብሏል (ዮሐ. 14:9)። እውሉስም፣ «በእርሱ (በክርስቶስ) የመለኮት ሙላት ሁሉ በሰውነት ተገልጦ ይኖራልና» ቢል ጽፎአል (ቆላ. 2:9)። የዕብራውያን መጽሐፍ ጸሐፊም፣ «ስለ ልጅ ግን፡- አምላክ ሆይ፣ ዙፋንህ እስከ ዘላለም ድረስ ይኖራል . . . ይላል» ቢል ገልጾአል (ዕብ. 1:8)። እነዚህ ሁሉ ጥቅሶች

ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ እንደ ሆነ በግልጽ ያስተምራሉ። እግዚአብሔር ራሱን በሰው ግለትም በናዝሬቱ ኢየሱስ አካል ለሰው ልጆች ገልጽአል።

ስለ እግዚአብሔር የምናውቀው ነገር በግምታዊ አስተሳሰባችን ላይ አይመወረትም። እግዚአብሔር እውነቱን በመጽሐፍ ቅዱስ ለእኛ ሊገልጽ ስለ መረጠ፣ ስለ እግዚአብሔር ልናውቅ እንችላለን። እግዚአብሔር ሰው የመሆኑን እውነት ለመረዳት እጅግ የሚያስቸግር ላይሆን ይችላል። በአንዳንድ የአፍሪካ ባህሎች፣ ከታላላቅ ቅድመ-ትውልዳዊ ነገሥታት ወይም ተዋጊዎች አንዱ ወይም ከዚያ የሚበልጡት በሰው አምላካ የነበሩ አማልክት እንደ ሆኑ ይታሰባል። መጽሐፍ ቅዱስ፣ እግዚአብሔር ከተራ አማልክት አንዱ ወይም ቅድመ-ትውልዳዊ መንፈስ ላይሆን፣ ከሁሉም የሚልቀው ላዕላይ ህላዌ ("Supreme Being") ራሱ በናዝሬቱ ኢየሱስ አማካኝነት ምድራዊ አካል እንደ ለበሰ ይገልጻል።

አርዮሳውያን ("Arians") በክርስቲያን ቤተ ክርስቲያን የመጀመሪያ ዓመታት የነበሩ ሕዝቦች ነበሩ። እነዚህም ወገኖች አርዮስ የተባለውን የአሌክሳንድሪያ ከተማ ሽማግሌ የተሳሳተ ትምህርት ተከተሉ። አርዮስ ኢየሱስ በትክክል አምላክ እንዳልሆነና በእግዚአብሔር የተፈጠረ ሰው ሆኖ ከሌሎች ሰዎች እንደሚበልጥ አስተማረ። ከረዥም ጊዜ በፊት እንደ ነበሩ አርዮሳውያንና ዛሬም ተመሳሳይ የተሳሳተ አሳብ እንደሚያስተምሩ የይሖዋ ምስክሮች (ጃባዎች) ብዙ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስ በግልጽ እንደሚያስተምረው በኢየሱስ አምላክነት ለግሙን አይፈልጉም። እውነቱን በአእምሮአቸው ለመረዳት ስለሚቸገሩ፣ ዊራሽ ያገሉታል። በምዕራፍ 4 እንደ ተመለከትነው፣ ሙሉውን የእግዚአብሔር እውነት አእምሮአችን ሊረዳው ከሚችለው እጅግ የላቀ ነው። እንግሊዛዊው ደራሲ ሲ ኤስ ሉውስ፣ «እግዚአብሔርን ልረዳው ብቸል ኖሮ፣ እርሱ እግዚአብሔር ሊሆን አይችልም ነበር» በግለት ይህንን የሰብአዊ ግንዛቤ ውስንነታችንን ገልጾታል። በሌላ አባባል፣ ሉውስ በቀላሉ የምንረዳው አምላክ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተገለጸውን የላቀ ህላዌ ሊወክል እንደማይችል መግለጻቸው ነበር።

መጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም ሰውና ፍጹም አምላክ እንደ ሆነ ያስተምራል። እርሱ ሰው የሆነ እግዚአብሔር ነው። እርሱን የሚመስል ግንም የለም። ሰዎች በዓይኖቻቸው፣ በጆሮቻቸውና በሌሎችም የሰሜት እውታሮቻቸው እግዚአብሔር ምን እንደሚመስል ሊያውቁ አይችሉም። ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ግንኙነትና ምን

እንደሚመስል ለሰዎች ይገልጻል። ስለ ሆነም፤ እግዚአብሔር ማን እንደ ሆነና ምን እንደሚመስል ለማወቅ ከፈለግን፤ የናዝሬቱ ኢየሱስን ማጥናት አለብን።

ለ. በኢየሱስ ክርስቶስ የተገለጹ የእግዚአብሔር ባሕርያት የትኞቹ ናቸው? የእግዚአብሔር ሁሉን ቻይነትና ቸርነት

ኢየሱስ እንዴት እግዚአብሔርን ገለጸው? እግዚአብሔር ምን ይመስላል?

- ኢየሱስ በውኃ ላይ ተራምዷል (ማር. 6:45-51)።

- የበለሲቱን ዛፍ ከመቅጽበት አድርቋል (ማቴ. 21:19-20)።

- ነፋስና ማዕበልን አዞአል፤ እነርሱም ታዘውለታል (ሉቃ. 8:22-25)።

- ከአንድ ሰው ውስጥ የአጋንንትን ሴጌዎን (ጭፍራ) አስወጥቷል (ማር. 5:1-16)።

- ስግብግብና ምግባረ-ብልሹ የሆነውን የአንድ ቀራጭ ባሕርይ ወደ እውነተኛና ለጋስነት ለውጧል (ሉቃ. 19:1-9)።

- ለአራት ቀናት ሞቶ የቆየውን ሰው አስነሥቷል (ዮሐ. 11:38-44) ።

- የጋብቻው በዓል አከባበር እንዲቀጥል ለማድረግ ውኃ ወደ ወይን ጠጅ ለውጧል (ዮሐ. 2:1-11)።

- ከአምስት ትናንሽ እንጅራና ከሁለት ዓሣ ከ5000 የሚበዙ ረሃብተኞችን መግቦ 12 መሶብ አስተርፎአል (ማቴ. 14:15-21)።

- ሌሊቱን ሁሉ ሲደክሙ አድረው ምንም ያላገኙ ዓሣ አጥማጆችን፤ መረባቸው ሊቀደድ እስኪደርስ ድረስ በርካታ ዓሦች እንዲይዙ አድርጓል (ዮሐ. 21:3-6)።

የእግዚአብሔር ሁሉን ቻይነት

ሁሉም ሰው ለማለት ይችላል የእግዚአብሔርን ሁሉን ቻይነት ይገነዘባል። የአፍሪካ ሕዝቦች ሪፖርቶች የሚገኘውን የእግዚአብሔርን ተፈጥሮአዊ ፍጥረት በመመልከት፤ ይህን እውነት ለአያሌ ክፍለ-ዘመናት

ተረድተዋል። የዙሉ ጎሳዎች፡ እግዚአብሔር «እንደ እንበሳ በማግሣት ሕዝቦችን በሽብር የሚያናውጥ» እንደ ሆነ ይናገራሉ።

የኢየሱስን ሕይወት ስንመለከት፤ ስለ እግዚአብሔር ኃይል ምን እንረዳለን? ከዚህ በላይ ደግሞ፤ እግዚአብሔር ኃይሉን ስለሚጠቀምበት ሁኔታ ምን እንማራለን?

ኢየሱስ ነፋስንና ማዕበልን በማዘዝ ጸጥ ባሰኘ ጊዜ፤ ደቀ መዛሙርቱ ተደንቀው ነበር። ምን ዓይነት ሰው ነው ቃል በመናገር ኃይለኛ የተፈጥሮ ኃይላትን ሊቆጣጠር የሚችል? በአንዳንድ በኩል የታመሙትን መፈወስ ቀላል ሊመስላቸው ይችላል። ምናልባትም እግዚአብሔር ኢየሱስ ስለ በሽተኞቹ የሚያቀርበውን ጸሎት እየመለሰ እንደ ሆነ ያስቡ ይሆናል። ይሁንና፤ አንድ ሰው ለነፋስና ማዕበል ተናግሮ እንዲታዘዙለት የሚያደርገው እንዴት ነው? ይህ ምን ዓይነት ሰው ነበር?

በሌላ ጊዜ፤ ኢየሱስ በውኃ ላይ ተራምዶ ሂዷል። እንዴት ተራ ሰው በውኃ ላይ ሊራመድ ይችላል? ኢየሱስ የተፈጥሮን ዓይነተኛ ሕግጋት ለመለወጥ ወይም ለማቆም የሚችል ይመስላል። እንዲህ ዓይነት ነገሮችን እንዴት ሊያደርግ ይችላል? በምድር ላይ አንድ ተመሳሳይ ነገር ተፈጽሞአል። ለበለስ ዛፍ ቃል በመናገሩ፤ በፊቱ ወዲያው ደርቃ ሞታለች (ማቴ. 21:19-21)። አንድ ተራ ሰው ቃልን ብቻ በመናገር እንዴት የዛፍን ሕይወት ሊነጥቅ ይችላል?

የኢየሱስ የኃይሉ መጠን ከደቀ መዛሙርት የመረዳት ችሎታ በላይ ነበር። በበሽታና በአካለ-ስንኩልነቶች ላይ ኃይሉን ገልጾል (ማቴ. 12:10-13)። በአጋንንት ላይ ኃይሉን ገልጾል (ማቴ. 8:28-32)። ውኃን ወደ ወይን ለመለወጥ ኃይሉን አሳይቷል (ዮሐ. 2:1-11)። ከጥቂት እንጀራና ዓሣ ብዙ ሕዝብ ለመመገብ የሚያስችል በቂ ምግብ በመፍጠር ኃይሉን አሳይቷል (ማቴ. 14:15-21)። በቁሳዊውም ሆነ በመንፈሳዊው ዓለም ላይ ኃይሉን አሳይቷል። በተጨማሪም ስግብግብና ምግባረ-ብልሹ የነበረውን ቀራጭ ዘኪያስን እንደ ለወጠው (ሉቃ. 19:1-8)፤ የተበላሸ ባሕርይ ያላቸውን ሰዎች ወደ እውነተኛነት ለመለወጥ ኃይል እንዳለው አሳይቷል። ይህ ምን ዓይነት ሰው ነበር?

ከዚያም፤ ኢየሱስ ከሁሉም የላቀውን ተአምር አድርጓል። ከእግዚአብሔር በቀር ማንም የማይሠራውን ተአምር ሠርቷል። አንድ ሰው ከሙታን አስነሥቷል! ከሞተ አራት ቀናት የተቆጠሩበትን ሰው

(ዮሐ. 11:38-44)! እውነቱ ቀስ በቀስ ለተከታዮቹ ይከሰት ጀመር። ይህ ሰው ኃይል ያለው መሆን ብቻ ሳይሆን፤ በምድርና በሰማይ ሁሉ ሥልጣን ያለው መስሎ ታየ። ስለ ሆነም፤ ከተራ ነቢይ መብለጡ የግድ ነበር። ማን ነበር እርሱ? እግዚአብሔር ነበር?

ኢየሱስ የሠራቀው ተአምራት እያንዳንዳቸው ዓላማ ነበራቸው። ባብዛኛው ከእነዚህ ዓላማዎች አንዱ ማንነቱን ለመግለጽ ነበር። ኢየሱስ፤ «እኔን ስንኳ ባታምኑ አብ በእኔ እንደ ሆነ እኔም በአብ እንደ ሆንሁ ታውቁና ታስተውሉ ዘንድ ሥራውን እመኑ» ብሏል (ዮሐ. 10:38)። ተአምራቱ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ብቻ የሆነው ኃይል እንደ ነበረው ያሳያል። እግዚአብሔር ብቻ ሊያደርግ የሚችለውን ነገር አድርጓል። በምድርና በሰማይ በሚገኙ ነገሮች ሁሉ ላይ ኃይሉን ገልጾልኝ። በነገሮችና በሰዎች፤ በተፈጥሮ ኃይሎችና በመናፍስት ዓለም ላይ ሳይቀር ኃይል እንዳለው ገልጾልኝ።

ስለ ኢየሱስ እንግዳ የሚሆነው ነገር ቢኖር ኃይሉን የሚጠቀምበት መንገድ ነበር። በሁሉም ሁኔታዎች ማለት ይቻላል። ኃይሉን የሚጠቀመው ለሰዎች በጎ ተግባር ለመዋል ወይም መከራ የሚቀበሉትን፤ ተስፋ የቆረጡትን ወይም ሕይወት ፊት የነሣቻቸውን ወገኖች ለመርዳት ነበር። በአፍሪካ እንደሚገኙ አያሌ ባለመድኃኒቶችና ጠንቋዮች ፈውስን በመስጠቱ ወይም እርዳታ በመለገሱ ከሰዎች አንዳች ገንዘብ አልተቀበለም ነበር። የረዳቸው ሰዎች እግዚአብሔር ያደረገላቸውን ታላቅ ነገር ለሌሎች እንዲያስረዱ ከመናገር የበለጠ ነገር አልጠየቃቸውም ነበር (ማር. 5:18-19)።

ለኢየሱስ ክርስቶስ ተአምራትና ሕይወት ሊሰጥ የሚችለው ትክክለኛ ማብራሪያ አንድ ብቻ ነው። ብዙ ሰዎች እንደሚሉት፤ እርሱ ታላቅ የግብረ-ገብ መምህር ብቻ አልነበረም። የይሖዋ ምስክሮች እንደሚሉት፤ ከሁሉም የሚበልጥ መልአክ አልነበረም። ሙስሊሞች እንደሚያስተምሩት፤ ከነቢያት አንዱ አልነበረም። እንዲህስ አይደለም - ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ እግዚአብሔር ነው! ይህ በሕይወቱና በተአምራቱ ውስጥ ተመልክቷል። እንደ እርሱ ያለ ሰው ከቀውንም አልነበረም። መጽሐፍ ቅዱስ በቆላስይስ 2:9፤ «በእርሱ የመለኮት ሙላት ሁሉ በሰውነት ተገልጦ ይኖራልና» ይላል።

የእግዚአብሔር ቸርነት

አፍሪካውያን ሕይወትን የሚሰጠውና የሚያቆየው እግዚአብሔር እንደ ሆነ በሚገባ ይረዳሉ። ይህም ባሕርይ የእግዚአብሔር ቸርነት ይባላል። በኦጢዎቡንዱ ጎሳዎች ዘንድ እግዚአብሔር የተሰጠው ስያሜ «ለፍጥረታቱ የሚያስፈልገውን የሚያሟላ» የሚል ትርጉም አለው። እግዚአብሔር፣ በተለይም ዝናብ በመስጠት ሰው እህል እንዲያመርት የሚያስችል አምላክ መሆኑ በግልጽ ይታወቃል። ብዙውን ጊዜም «ዝናብ ሰጪ» በመባል ይጠቀሳል። እንዲሁም ደግሞ ከሁሉም የሚበልጠውን የሰው ሕይወት ስጦታ ከግላፀን የሚያስገኝ ተብሎ ይታወቃል።

እነዚህ አባቦች ከእግዚአብሔር ቃል ጋር ይስማማሉ። እግዚአብሔር ለኢዮብ በተናገረ ጊዜ በሚከተሉት ጥያቄዎች ኢዮብን ተፈታትኖታል፡- «የውጥች ብዛት ይሸፍንህ ዘንድ ቃልህን ወደ ደመናት ታነሣ ዘንድ ትችላለህን? መብረቆች ሂደው፡- እነሆ፣ እዚህ አለን ይሉህ ዘንድ ልትልካቸው ትችላለህን?» (ኢዮብ 38:34-35)። እግዚአብሔር በመዝሙረኛው በኩል፣ «እነሆ፣ ልጆች የእግዚአብሔር ስጦታ ናቸው» ሲል ተናግሯል [መዝ. (127):3]።

5000 ሰዎችን የመመገብና ዓሦችን የመያዙ ተአምር፣ በክርስቶስ ሕይወት የተፈጸመውን የእግዚአብሔርን ቸርነት ያሳየናል። ጌታ ሕዝቡን እንደ ተራብ ወደ ቤቱ ለመስደድ ስላልፈቀደ፣ እነርሱን ለመመገብ በርካታ እንጀራና ዓሣ አዘጋጀ (ማቴ. 14:15-21)። እግዚአብሔር ምግብ እንደሚያስፈልገን ስለሚያውቅ፣ ከእንስሳት በተጨማሪ፣ ለሰብል መብቀል አስፈላጊ የሆኑትን ዝናብ፣ የፀሐይ ብርሃን፣ አፈርና ዘር በመስጠት የምግብ ፍጆታችንን ያሟላል (ማቴ. 5:45፤ ዮሐ. 14:17)። ከ5000 የሚበልጡትን ሰዎች በመመገብ፣ ጌታ ለሰው ልጅ ምግብ የሚሰጥበትን ተለምዶአዊ ዘንዎተኛ ሂደት አልፎ ምግቡን በፍጥነት አድርሶታል። በሌላ ጊዜ፣ ደቀ መዛሙርት የገቢ ምንጫቸው የሆነውን ዓሣ አጥምዶ የመያዝ ችግራቸውን በመረዳት፣ ከፍተኛ ቴፕር ያላቸውን ዓሦች ሰጥቷቸዋል (ዮሐ. 21:3-6)። ዓሦቹን በመስጠት፣ ኢየሱስ በተጨማሪም ያለ እግዚአብሔር እገዛ ድካማቸው ከንቱ እንደ ሆነ አስተምሮአቸዋል (ዮሐ. 21:5-6)።

ብዙውን ጊዜ እግዚአብሔር በተፈጥሮ ለሰዎች የማረስ ጥንካሬ በመስጠትና (ዘፍጥ. 2:15) ምድርም እህል እንድታበቅል በማድረግ (ኢሳ. 55:10)፣ የሚያስፈልገንን ነገር ያሟላልና። እንዲሁም ደግሞ ለ2 ሚሊዮን እስራኤላውያን በምድረ በዳ ለ40 ዓመታት መና እንዳዘነበው፣ ከተፈጥሮአዊ በላቀ መለኮታዊ አሠራርም ይህንኑ ሊያደርግ ይችላል። ይሁንና፣ በእግዚአብሔር ተአምራት ላይ ተገቢ አመለካከት ሊኖረን ይገባል። እግዚአብሔር የሚያስፈልጉንን ነገሮች የሚያሟላበት የተለመደው መንገድ በተፈጥሮ ሕግጋትና ወቅቶች አማካኝነት እንጂ፣ በመለኮታዊ ተአምራት አይደለም። በመሆኑም፣ እግዚአብሔር እስራኤላውያንን እህል ሊያመርቱ በማይችሉበት ምድረ በዳ በሚቅበዘበዙበት ወቅት መና ያወረደላቸው ሲሆን፣ ይህ መና የማውረድ ተግባር ሊያርሱና እህል ሊያመርቱ ወደሚችሉባት የከነዓን ምድር ሲገቡ አብቅቷል (ኢያሱ 5:12)። በየትኛውም መንገድም ይሁን፣ አሁንም ለሰዎች የሚያስፈልገውን ነገር የሚያሟላው እግዚአብሔር ነው። መዝሙር (145):16፣ «አንተ እጅህን ትከፍታለህ፣ ሕይወት ላለውም ሁሉ መልካምን ታጠግባለህ» ይላል።

ሕይወት ከእግዚአብሔር እጅ የሚመጣ የቸርነት ስጦታ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚያስተምረን፣ በጋብቻ ልጆች መወለዳቸው ከጌታ የሚመጣ ስጦታ ነው [መዝ. (127):3]። ይሁንና፣ ብዙ ባህላዊ ወግ አጥባቂ ሰዎች እንደሚያምኑት፣ ባለትዳሮች ልጅ ለመውለድ ባይችሉ፣ ይህ የእግዚአብሔር ርግማን ተደርጎ መወለድ የለበትም። ልላ ጋብቻ በሚናገረው ምዕራፍ ውስጥ የመካንነትን ችግሮች ቀፈብ ብለን እንመለከታለን።

በተጨማሪም፣ እግዚአብሔር እያንዳንዳችን በምድር ላይ ምን ያህል ቀናት እንደምንኖር ይወስናል (ዕብ. 9:27)። መዝሙረኛው፣ «የተፈጠሩ ቀኖቼ ሁሉ አንድ ስንኳ ሳይኖር በመጽሐፍህ ተጻፉ» ብሎአል [መዝ. (139):16]። ኢየሱስ ክርስቶስ በቸርነቱ ሕይወትን ይሰጣል፤ ያቆያል፤ ይወስዳልም። እንዲሁም፣ በቃሉ ዓለምን ያጸናል (ዕብ. 1:3)። ኢየሱስ ክርስቶስ የሕይወት ሰጪ እንደ ሆነ የሚያመለክተው እጅግ ታላቅ መረጃ የተገኘው፣ በዚህ ምዕራፍ መጀመሪያ ላይ እንደ ተጠቀሰው ታሪክ፣ ለሞቱት ሰዎች ሕይወትን መልሶ በዘራባቸው ጊዜያት ነው (ሉቃ. 7:11-15)።

እግዚአብሔር በብዙ የተለያዩ መንገዶች ለሰዎች የሚያስፈልጉትን ነገሮች ያሟላል። እግዚአብሔር የሰዎችን እጅግ የጠለቁ ስሜታዊ መሻቶች ስለሚያውቅ፣ በቤተሰብና ጋብቻ አማካኝነት እነዚያን መሻቶች ለማሟላት አጠቃላይ ልግስና አድርጎላቸዋል። በዓለም ሁሉም ሰብአዊ ፍጥረት በሌላው ሰው ሊወደድና ሊመሰገን ይፈልጋል። ጋብቻ ይህንን የወንዶችና ሴቶች ጥልቅ ፍላጎት ያሟላል። እግዚአብሔር ፍቅር ስለ ሆነ (1 ዮሐ. 4:8)፣ ለሰዎች በጋብቻ ውስጥ የፍቅርን፣ የአንድነትንና የስሜታዊ ደኅንነትን ስጦታ ሰጥቷቸዋል። ይሁንና፣ ሰዎች ሁሉ የመጋባት ዕድል ስለማይገኝባቸው፣ እግዚአብሔር እነዚህን መሻቶች ለማሟላት ለሌሎች መንገዶችን አዘጋጅቷል። ይህ ሊሆን የሚችልበት አንዱ መንገድ በአጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ብብረት አማካኝነት ነው።

በገሊላ ቃና ሰርግ ላይ የተፈጸመው ተአምር (ዮሐ. 2:1-11)፣ ኢየሱስ ነገሮችን ለመለወጥ ኃይል እንዳለው ያሳያል። (እንደ ውኃ ያሉትን) ተራ የሕይወት ነገሮች ወስዶ (እንደ ወይን) ልዩ ወደ ሆኑ ነገሮች ሊለውጥ ይችላል። በዚህ አጋጣሚ ኢየሱስ በነገሮች ጥረትና በሕይወት ጥራት ላይ ኃይል እንዳለው አሳይቷል። እንዲሁም፣ በዚህ አጋጣሚ ለወጣት መሽሮች ደስታ በግሉ ግድ እንደሚለው ገልጿል። ኢየሱስ ወደ አንድ ሰው ሕይወት ውስጥ በሚገባበት ጊዜ፣ የዚያ ሰው የሕይወት ጥራት ይለወጣል። ውኃው ወደ ወይን ጠጅ እንደ ተለወጠ ሁሉ፣ (እንደ አዲስ ኪዳን ዘኪያስ) ራስ-ወዳድነትና ስግብግብነት የተጫነውም ሰው ሰጪና ለጋሽ ይሆናል (ሉቃ. 19:8)።

የእግዚአብሔር ሉዓላዊነትና ሁሉን አዋቂነት

ኢየሱስ እግዚአብሔርን እንዴት ገለጸው? እግዚአብሔር ምን ይመስላል?

- እርሱ አጽናፈ-ዓለሙ የተፈጠረበትና በቃሉም የሚያጸናው ነው (ዕብ. 1:2-3)።

- እርሱ በሰማይም ይሁን በምድር ሥልጣን ሁሉ የተሰጠው ነው (ማቴ. 28:18)።

- እርሱ ዓለምን ከመፍጠሩ አስቀድሞ የእርሱ ሕዝቦች እንሆን ዘንድ የመረጠን ነው (ዮሐ. 15:16፣ ኤፌ. 1:4)።

- እርሱ ገና ሳይሆን በፊት የወደፊቱን የሚያውቅ ነው (ሉቃ. 21:1-28)።

- እርሱ አንዳንድ ጊዜ ለደቀ መዛሙርቱ ወደፊት ስለሚሆነው ነገር ዝርዝር ጉዳዮችን የገለጸ ነው (ማር. 14:12-16)።

- እርሱ ድህዩቱ መበለት ምን ያህል እንደ ሰጠች፣ ለምን እንደ ሰጠችና ምን ያህል እንደ ቀራት ያወቀ ነው (ማር. 12:42-43)።

- እርሱ የሰምራዊቷን ሴት ስውር ኃጢአቶች ያወቀ ነው (ዮሐ. 4:17-18)።

የእግዚአብሔር ሉዓላዊነት

ሉዓላዊነት ማለት በአንድ መንግሥት፣ መልክዓ ምድራዊ ክልል፣ ወይም ግዛት ላይ ፍጹም አገዛዝ ወይም ሥልጣን ማግኘት ማለት ነው። ሉዓላዊ የሆነ ሰው ፍጹም ገዥ ነው። በአንድ የአፍሪካ የጭነት መኪና ፊት ለፊት ላይ ስለ እግዚአብሔር ሉዓላዊነት፣ እግዚአብሔር በአጽናፈ-ዓለሙ ላይ ከሁሉም የሚበልጥ ገዥ እንደ ሆነ የሚገልጽ ቀላልና ዳሩ ግን ጥልቅ መልእክት ያለው ዓረፍተ ነገር ተለጥፎአል። ዓረፍተ ነገሩም፣ «ማንም ንጉሥ እግዚአብሔርን አያህልም» የሚል ነው።

ይህም ደግሞ እውነት ነው። እግዚአብሔር ሁሉን ይገዛል። እግዚአብሔር ትዕቢተኛና ትምክህተኛ የነበረው የባቢሎን ንጉሥ ናቡከደነፆር አእምሮውን እንዲያጣ አድርጓል (ዳን. 4:28-33)። ከሰባት የዕብራይት ዓመታት በኋላ፣ ናቡከደነፆር በእግዚአብሔር ፊት በሚገባ ተዋረደ። ለግዛቱ ሁሉ ባሰራጨው ግልጽ ደብዳቤም፣ «ልዑሉንም ባረከሁ፣ ለዘላለም የሚኖረውን አመሰግንሁ አከበርሁትም፤ ግዛቱ የዘላለም ግዛት ነውና፣ መንግሥቱም ለልጅ ልጅ ነውና። በምድርም የሚኖሩ ሁሉ እንደ ምናምን ይቆጠራሉ፤ በሰማይም ሠራዊት በምድርም ላይ በሚኖሩ መካከል እንደ ፈቃዱ ያደርጋል፤ እኝንም የሚከለክላት ወይም፡- ምን ታደርጋለህ? የሚለው የለም። አሁንም እኔ ናቡከደነፆር የሰማይን ንጉሥ አመሰግናለሁ፣ ታላቅም አደርገዋለሁ፣ አከብረውማለሁ። ሥራው ሁሉ እውነት፣ መንገዱም ፍርድ ነውና፣ በትዕቢትም የሚሄዱትን ያዋርድ ዘንድ ይችላልና» (ዳን. 4:34-37) ሲል መስከሯል። በአንድ ወቅት ለዳንኤል ሦስት ዓደኞች፣ «ከእጆስ የሚያድናችሁ አምላክ ማን ነው?» (ዳን. 3:15) የሚል

የዓመፅ ምላሽ ከሰጠው ንጉሥ ይህንን አስደናቂ ምስክርነት መስማት ምንኛ ይገርማል!

በእርግጥ እግዚአብሔር ከሁሉም የላቀ የበላይ ንጉሥ በመሆኑ በሁሉም ላይ ይገዛል [መዝ. (103)፡19]።

በመጽሐፈ ኢዮብ የወደቀው መልአክ ግለትም ሰይጣን ኢዮብን ከመፈተኑ በፊት ከእግዚአብሔር ዘንድ ፈቃድ ግግኘት የገድ ያስፈልገው ነበር (ኢዮብ 1፡6-12)። በኋላም ኢዮብ ራሱ፣ «ሁሉን ታደርግ ዘንድ ቻይ እንደ ሆንህ፤ አሳብህም ይከለክል ዘንድ ከቶ እንደማይቻል አወቅሁ» በግለት የእግዚአብሔርን ሉዓላዊነት መስከሯል (ኢዮብ 42፡2)፤ ሰይጣን ወደ ሰዎች ሕይወት አስከፊ መከራዎች ለማምጣት ፈቃድ ያገኘባቸው ዕድሎች እንኳ፤ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የተቀደሰ በር ግለፍ እንደሚያስፈልጋቸው መረዳት ምንኛ የሚያጽናና እውነት ነው! እግዚአብሔር ብቻውን ይገዛል!

በአጽናፈ-ዓለሙ ውስጥ በሚገኙ ነገሮች ሁሉና በሰዎች ሁሉ ላይ የላቀ ሥልጣን ያለው ይህ እግዚአብሔር ማን ነው? ስሙስ ማን ነው? ኢየሱስ፣ «ሥልጣን ሁሉ በሰማይና በምድር ተሰጠኝ» ብሏል (ማቴ. 28፡18)። የመጽሐፍ ቅዱስ የመጨረሻው መጽሐፍ በሆነው በዮሐንስ ራእይ ኢየሱስ ክርስቶስ የሰማይን ሠራዊት ሲመራ ተመልክቷል። በልብሱም ላይ ዘላለማዊ የግዕረግ ስሙ ተጽፎአል! ይህም፣ «የነገሥታት ንጉሥና የጌቶች ጌታ» የሚል ነው (ራእይ 19፡16)። በፊልጵስዩስ መልእክት፣ ጳውሎስ አንድ ቀን፣ «በሰማይና በምድር ከምድርም በታች ያሉት ሁሉ በኢየሱስ ስም» እንደሚንበረከኩና «መላስም ሁሉ ለእግዚአብሔር አብ ክብር ኢየሱስ ክርስቶስ ጌታ እንደ ሆነ» እንደሚመሰክር ይገልጻል (ፊልጵ. 2፡10-11)። ምንም ዓይነት ጥያቄ ሊኖር አይችልም። ኢየሱስ ክርስቶስ የአጽናፈ-ዓለሙ ንጉሥ ነው!

እግዚአብሔር ሉዓላዊ ነው። እግዚአብሔር ማንንም ሳያማከር ይወስናል። (እርሱን እንደ መረጡት ለሚያስቡ) ለደቀ መዛሙርቱ፣ «እኔ መረጥኋችሁ እንጂ እናንተ አልመረጣችሁኝም . . . ልትሄዱና ፍሬ ልታፈሩ ፍሬአችሁም ሊኖር ሾምኋችሁ» በግለት አስገርሞአቸዋል (ዮሐ 15፡6)።

ኢየሱስ ክርስቶስ በነገሮች ሁሉ ላይ ሉዓላዊ ገዥ እንደ ሆነ በከፍተኛ ተግባራዊ ተዛምዶ የሚገልጽ አንድ እውነት በዮሐንስ ራእይ ውስጥ

ይገኛል። ኢየሱስ በፊልድልፍያ ቤተ ክርስቲያን ለሚገኙ ክርስቲያኖች፡ «በአንተ ፊት የተከፈተ በር ሰጥቼአለሁ ማንምም ሊዘጋው አይችልም» ብሎአል (ራእይ 3:8)። ከዚህ ከፍ ብሎ ለዚህች ቤተ ክርስቲያን፡ «የዳዊት መከፈቻ ያለው፤ የሚከፍት፤ የሚዘጋም የሌለ፤ የሚዘጋ፤ የሚከፍትም የሌለ፤ ቅዱስና እውነተኛ የሆነው» ሲል ራሱን ገልጾአል (ቁ. 7)። ጌታን ለማገልገል ሕይወታቸውን ለሚሰጡ ክርስቲያኖች ይህ ምንኛ የሚያጽናና እውነት ነው። የሚያገለግሉት በነገሮች ሁሉ ላይ ሉዓላዊ ሥልጣን ያለውን ጌታ ነው። እርሱ የአገልግሎትን በር ሲከፍት፤ ማንኛውም የዓለም ኃይል ሊዘጋው አይችልም!

ይህንንም መላው ዓለም በ1990ዎቹ መጀመሪያ ላይ በቀድሞዬ ተሳታፊነት ጎብረት ደርሶ የተመለከተው ነው። በ1918ቱ የኮሚኒስት አብዮት ወቅት የቀድሞዎቹ ከሐዲ መሪዎች፤ ለዘላለም በእግዚአብሔር እውነት ላይ በር እንደሚዘጉ አጥብቀው ወስነው ነበር። ይሁንና፤ የእግዚአብሔር ሕዝቦች እግዚአብሔር ኮሚኒዝምን አጥፍቶ ዳግም ለወንጌሉ ብርሃን በር እንዲከፍቱ ነቅተው ጸለዩ። ኢየሱስ ክርስቶስም ይህንን ጸሎት በመመለስ፤ የወንጌሉን በር አስፍቶ ከፈተው፤ ኮሚኒዝምንም አስወገደው፤ ይህም በመሆኑ፤ የሩሲያ መንግሥት ለትምህርት ቤቶች ክርስቲያን መምህራንን ለመቅጠር ሲሻ፤ የ«ኢየሱስ» ፊልም በአንደኛ ደረጃ ት/ቤቶች እንዲታይ ጠይቋል፤ ኢየሱስ የከፈታቸው በሮች ተከፍተው እንዲቆዩ ሲወስን፤ ማንም እንዲዘጋቸው አይፈቅድም። ሲዘጋው ደግሞ ማንኛውም የዓለም ኃይል ሊከፍተው አይችልም። በአንድ የአፍሪካ የጭነት መኪና ላይ የተጠንጠለጠለ ጥቅስ እንደሚለው፡ «እግዚአብሔር አዎ ሲል፤ ማን አይደለም ይላል?» እግዚአብሔር ሉዓላዊ ነው።

የእግዚአብሔር ሁሉን አዋቂነት

ከእግዚአብሔር የሚሰወር አንድም ነገር የለም። ይህም ባሕርይ ሁሉን አዋቂነት ይባላል። እግዚአብሔር ስለ ሕይወታችን ሁሉንም ነገር ያውቃል። ከሌሎች የምንደብቀውንና ከራሳችንም እንኳ ለመደበቅ የምንጥረውን ነገር ሁሉ ያውቃል! በራሳችን ላይ ያሉትን የጸጉሮች ቁጥሮች የመሳሰሉትንና፤ እኛ ራሳችን የማናውቃቸውን የሕይወታችንን ገጽታዎች ሳይቀር ያውቃል (ሉቃ. 12:7)። እንቅስቃሴአችንንና አሳባችንን ሁሉ ያውቃል። መዝሙረኛው፡ «አንተ መቀመጤንና መነሣቴን አወቅህ! አሳቤን ሁሉ ከሩቅ አስተዋልህ . . . መንገዶቼን ሁሉ ቀድመህ አወቅህ። ነፃ ከመናገሪ በፊት ምን ለማለት እንደማስብ ታውቃለህ» ይላል [መዝ.

(139):2-4 - የመጨረሻው ቁጥር ከአዲሱ የ1980 ዓ. ም. ትርጉም የተወሰደ]። እርሱ ስላለፈው፣ አሁን ስላለውና ወደፊት ስለሚመጣው ሁሉ ያውቃል። በአጭሩ፣ እርሱ ሁሉንም ያውቃል። ይህ ባሕርይ ሁሉን አዋቂነት ("Omniscience") ተብሎ ሊታወቅ፣ ለሕይወታችን ትልቅ አስፈላጊነት አለው።

እግዚአብሔር የወደፊቱን ስለሚያውቅ፣ የሚያስደንቀው ነገር አይኖርም። እርሱ ሊታለል፣ ወይም ሊፈራ፣ ወይም ሊረታ አይችልም። እርሱ ከመከሰቱ በፊት የማያውቀው ምንም ነገር በማንኛውም ሰው ሊደርስም ሆነ በየትኛውም ሰፍራ ሊከናወን አይችልም። እንዲሁም ደግሞ እያንዳንዱ ተግባር የሚያስከትለውን ውጤት ያውቃል። ስለ ሆነም፣ ሰይጣንን ጨምሮ፣ ማንም ቢሆን እግዚአብሔርን በተሳካ ሁኔታ ሊቃወም አይችልም። ዕቅዶቹንም የሚያኮላሽ ማንም የለም (ኢዮብ. 42:21 ኤፌ. 1:11)።

ኢየሱስ በሰማርያ በሚገኝ የሲካር የውኃ ጉድጓዱ፣ ለሴቲቱ በሕይወቷ ስለ ነበሩ ሰውር ኃጢአቶች በመናገር የእግዚአብሔርን ሁሉን አዋቂነት ገልጾልላ (ዮሐ. 4:17-18)።

እርሱ አስቀድሞ ያላወቀው ምንም ነገር ከእግዚአብሔር ልጆች በአንዱ ላይ እንደማይደርስ መረዳት አለብን። እንዲሁም ከፍጹም ፈቃዱና ፍቅሩ አኳያ ወደፊት ምን እንደሚያደርግ አስቀድሞ ወስኖአል። መዝሙረኛው፣ «ለእኔ የተወሰኑልኝ ቀኖቼ ገና ከመጀመራቸው በፊት፣ በመዝገብህ ሰፍረዋል» ይላል [መዝ. (139):16 - ከ1980 ዓ. ም. ትርጉም]። ከማይዛነፍ እውቀቱና ከማይገሠሥ ኃይሉ የተነሣ፣ እግዚአብሔር ነገሮች ሁሉ እርሱን ለሚወዱት ለበጎ እንዲሆኑ የማድረግ ችሎታ አለው (ሮሜ 8:28)። ይህ በመጽሐፍ ቅዱስ ሁሉ ከሚገኙ እጅግ አስደናቂና አጽናኝ እውነቶች አንዱ ነው።

(እንደ ኢዮብ) በአስከፊ ሁኔታ ውስጥ የሚዋልል አማኝ በዓይነት ሕሊናህ ተመልከት። ለዚያ ሰው ሁኔታው ሁሉም ያከተመበት መስሎ ሊታየው ይችላል። ይሁንና፣ እግዚአብሔር ጋና ከመፈጸሙ በፊት ይህንኑ ሁኔታ ያውቅ ነበር። በተጨማሪም፣ ይህንኑ ለማድረግ ቃል ስለ ገባ ሁኔታውን እንዴት ወደ በጎነት እንደሚለውጥም ያውቃል (ሮሜ 8:28)። ኢየሱስ በሰማይና በምድር ሥልጣን ሁሉ ስላለው፣ እጅግ ከከፋ ሰዎች

ወይም ከወደቁ መላእክት ዕቅዶች መልካም ነገር እንዲወጣ ሊያደርግ ይችላል።

ችግሮች በሚጫጫኑብን ጊዜ እንዴት እግዚአብሔር በሕይወታችን ነገሮችን ለበጎ እየሠራ እንዳለ መረዳት በጣም የማይመስል ነገር ነው። ምናልባት በሰማይ ቤት ሕይወታችን መለስ ብለን ወደ ሷላ በመመልከት እንረዳው ይሆናል፤ ደግሞም፣ እግዚአብሔር እንዲሁ እንደሚሆን ይናገራል። እርሱ ደግሞ አይዋሽም። በእኛ በኩል፣ እግዚአብሔርን በአስቸጋሪ ሁኔታዎች መታመንንና እነዚህንም ሁኔታዎች ለበጎነት ለመጠቀም እንደሚችል ማመንን መግር አለብን።

መጽሐፈ ኢዮብ ይህንኑ እውነት ያስተምራል። እግዚአብሔር ሰይጣን ኢዮብን በብዙ አስወጥቶ መከራዎች እንዲያሠቃይ ፈቀደለት። ምንም እንኳ ኢዮብ ምን እየተፈጸመ እንዳለና ምክንያቱስ ምን እንደ ሆነ ባይረዳም፣ እግዚአብሔር ለኢዮብ ምን እንደሚያደርግለት ያውቅ ነበር። በመጨረሻም፣ ልክ ሮሜ 8:28 እንደሚያስተምረን፣ እግዚአብሔር እርሱን ለወደደው ኢዮብ እነዚህን መከራዎች ለበጎ አደረጋቸው።

ለክፉ ሰዎች ወይም ለወደቁ መላእክት እግዚአብሔርን ማሸነፍ የማይቻል ነው። በዚህ ምክንያት ክርስቲያኖች «በሁሉ እንዲያመሰግኑ» ተነግሮአቸዋል (1 ተሰ. 5:18)። የዚህ ዓይነቱ እምነት ሰው በእኛ ላይ ከሚያውጠነጥናቸው ክፉ ዕቅዶች የተነሣ የሚመጣብንን ፍርሃት እንድናሸንፍ ይረዳናል [መዝ. (27):1-3]። የዚህ ዓይነቱ እምነት ሰይጣን በሕይወታችን ላይ ያለውን ኃይል ያስወግዳል (ራእይ 12:11)።

በዓድን ገነት ሰውን ለማጥፋት ሰይጣን ለወጠናቸው ዕቅዶች እግዚአብሔር ምን እንዳደረገ ተመልከት። ከመፈጸሙ በፊት፣ እግዚአብሔር ሁኔታውን እንዴት እንደሚያስተናግድ ዐቀደ። ከዓለም መሠረት አስቀድሞ፣ እግዚአብሔር እንዴት በኢየሱስ ክርስቶስ አማካኝነት ደኅንነታችንን እንደሚፈጽም ዐቀደ (ኤፌ. 1:4፤ 1 ጴጥ. 1:20)። ከዚህም እግዚአብሔር እጅግ ከክፉ ሁኔታዎች መልካም ለማድረግ እንደሚችል አናያለን።

መጽሐፍ ቅዱስ፣ «ለገዛ ልጁ ያልራራለት ነገር ግን ስለ ሁላችን አላልፎ የሰጠው ያው ከእርሱ ጋር ደግሞ ሁሉን ነገር እንዲያው እንዴት አይሰጠንም?» ይላል (ሮሜ 8:32)። እግዚአብሔር የወደፊቱን ክስተት ስለሚያውቅና በሕይወታችን ላይ ጉዳት የሚያስከትሉትን ሁኔታዎች ለመለወጥ በሰማይም ሆነ በምድር መላው ሥልጣን ስላለው፣ ይህንኑ

ሊያደርግ ይችላል። እርሱ ሁሉን ያውቃል። እርሱ ነገሮችን ሁሉ ይቆጣጠራል። እርሱ ሁሉን አዋቂና ሉዓላዊ አምላክ ነው።

ዮሴፍ ከወንድሞቹና በኋላም በግብፅ አገር ከሌሎች ሰዎች እንዴት የመረረ ግፍ እንደ ተፈጸመበት አስታውስ (ዘፍጥ. 37-40)። ዮሴፍ ላደረገው መልካም ነገር ሁሉ፣ ፍጻሜው በግብፅ ወሳኔ ቤት መግቀቅ ሆነ (ዘፍጥ. 40:23)። ይሁንና፣ እግዚአብሔር የዮሴፍን ሁኔታ መለወጥ ብቻ ሳይሆን፣ ኃጢአተኛ ወንድሞቹ እንኳ እስኪባረኩ ድረስ በጎነትን ከዚያ አበቀለ (ዘፍጥ. 41-50)። ዮሴፍ ይህንን ተአምር እግዚአብሔር እንዳደረገ ተገነዘበ። ዮሴፍ ለወንድሞቹ፣ «እናንተ ክፉ ነገርን አሰባችሁብኝ፣ እግዚአብሔር ግን ዛሬ እንደ ሆነው ብዙ ሕዝብ እንዲድን ለማድረግ ለመልካም አሰበው» ብሏል (ዘፍጥ. 50:20)።

እንዲሁም፣ ማርያምና ማርታ ስለ ወንድማቸው አልዓዛር መታመም እንዴት አስቸኳይ መልእክት እንደ ላኩ አስታውስ (ዮሐ. 11:3)። ይሁንና፣ ኢየሱስ አልዓዛር እንዲሞትና የእህቶቹ ልብ እንዲሰበር ፈቀደ (ዮሐ. 11:4-19)። በእኛም ሕይወት አዘውትሮ የሚፈጸመው ይኸው ነው። ልባችን ይሰበርና ጌታ እንደ ረሳን አድርገን እናስባለን። ኢየሱስ ማርያምንና ማርታን አልረሳቸውም ነበር። በመጨረሻም አልዓዛርን ከሞት በማስነሣት፣ ከሕመሙ ከመፈወስም የበለጠ በጎነትን አድርጓል።

እግዚአብሔር ዳዊት ታላላቅ ኃጢአቶችን እንደሚፈጽም ቢያውቅም እንኳ፣ የእስራኤል ንጉሥ እንዲሆን መረጠው። የመረጠውም ዳዊት እንደ እግዚአብሔር ልብ በመሆኑ ነው (1 ሳሙ. 13:14)። ዳዊትም ኃጢአቱን እንደሚናዘዝና በዚህም ልምምድ ውስጥ እንደሚያድግ ያውቅ ነበር። ሌሎቹ የእሴይ ልጆች መልካም ቢመስሉም (1 ሳሙ. 16:5-7)፣ ዳዊት የነበረው ዓይነት አፍቅሮተ-እግዚአብሔር አልነበራቸውም። እግዚአብሔር ይህንን ያውቅ ነበር። እግዚአብሔር ሁሉን አዋቂና ሉዓላዊ አምላክ ነው።

የእግዚአብሔር ፍቅር

ኢየሱስ እግዚአብሔርን እንዴት ገለጸው? እግዚአብሔር ምን ይመስላል?

- እርሱ የሙሉ ጤናማነትና ከሌሎች ሰዎች ጋር ተገቢ ግንኙነት የማድረግ ተስፋ ያልነበራቸውን አሥር ከማኅበረሰቡ የተገለሉ ለምጻሞች ፈውሶአል (ሉቃ. 17:11-19)።

- እርሱ በእንባዋ እግሮቹን ያጠበችለትን ጋለሞታ ሴት ይቅር ለማለት ፈቅዶአል (ሉቃ. 7:36-48)።

- እርሱ አንድ ብቸኛ ልጅዋ ለሞተባት የዓይን መበለት አዝኖላታል። እርሱ ልጇን ከሞት አንሥቶ ዳግም ለእናቱ ሰጥቷል (ሉቃ. 7:11-15)።

- እርሱ ያሠቃዩትንና የገደሉትን ሰዎች ይህንኑ ተግባር በመፈጸም እንዳሉ ሳሉ እንኳ ይቅር ያላቸው ነው (ሉቃ. 23:34)።

- እርሱ ገና ኃጢአተኞችና ዓመፀኞች ሳለን ለኃጢአታችን ዋጋ የከፈለልን ነው (ኢሳ. 53:5፤ ሮሜ 5:8፤ 1 ጴጥ. 2:24)።

ለብዙ ሰዎች የእግዚአብሔር እጅግ አስፈላጊ ባሕርይ ለሰው ልጅ ያለው ፍቅር ነው። ምንም እንኳ ባህላዊ አፍሪካውያን ብዙውን ጊዜ ስለ እግዚአብሔር ፍቅር ባይናገሩም፤ ዝናብ፣ እህል፣ ልጆችንና ሥጋዊ ጉድለቶችን በመሙላት የሚያሳየውን በጎነት ያውቁታል። በአፍሪካ አመለካከት የእግዚአብሔር በጎነትና ፍቅሩ በቅርብ የተቆራኙ ናቸው።

ሁልጊዜም እውነተኛ ፍቅር በይበልጥ የሚታየው በተግባር እንጂ በቃላት አይደለም። ብዙውን ጊዜ ፍቅር ለተፈቃሪው በጎነት በሚውል አንድ ልዩ ተግባር ይገለጻል። የእግዚአብሔር ፍቅር ለፍጥረታቱ በጎነት ባደረጋቸው ተግባራት ተገልጿል። የእግዚአብሔር ፍቅር በኢየሱስ ክርስቶስ ሕይወትና ተግባራት ውስጥ በይበልጥ ግልጽ ሆኖ ታይቷል። ኢየሱስ በተግባሮቹ ምስክርነት፣ ፍቅር የእግዚአብሔር ባሕርይ ቀዳሚ አካል እንደ ሆነ አሳይቷል። ኢየሱስ የፍቅርን ጥልቀት ከሰብአዊ መረዳት በላይ መልኩ አሳይቷል። እርሱን የገደሉትን ሰዎች ይህንኑ ተግባር በመፈጸም ላይ እንዳሉ ይቅር አላቸው። በመስቀል ላይ እየተሠቃዩ፣ ወደ እግዚአብሔር አምላክ በመጮኹ፣ «አባት ሆይ፣ የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው» አለ (ሉቃ. 23:34)።

በይፋዊ ሕይወቱ ሁሉ፣ ኢየሱስ የቸርነት፣ የፍቅርና የምሕረት ተግባራትን ፈጽሞአል። በሽተኞችን በመፈወስ፣ የዓይነ-ሰውራንን ዓይኖች በማብራት፣ ለምጻሞችን በማንጸት፣ አጋንንትን በማስወጣት፣ ሙታንን በማስነሣት ህልቆ-መሳፍርት በሌላቸው መንገዶች ለሰዎች ሥቃይና ጉድለት አገልግሎቱን አበርክቷል።

የዚህ ምዕራፍ የመክፈቻ ታሪክ የኢየሱስ ክርስቶስን ፍቅርና ርኅራኄ በከፍተኛና ልብን በሚነካ መንገድ ይገልጻል። የመበለቲቱ ብቸኛ ልጅ ሞቶ ነበር። ባሏን በማጣቷ ከአንድ ልጇ በቀር ማንም አልነበራትም። ልጁ፣

ከባሏ ሞት ጀምሮ ብቸኛው የቁሳዊ ድጋፍዋ ምንጭና የሰሜቷ መጽናኛና መበረታቻ ሊሆን ይችላል። እንግዲህ፤ የሞተባት ይኸው ብቸኛ የመጽናኛና የእርዳታ ምንጭ ነበር ማለት ነው። ልጁ ሞተ። ኢየሱስ ይህችን ድህ ሴት ተመለከተ! በሁሉን አዋቂነቱም በልቧ ውስጥ ያለውን ሥቃይና ጭንቀት አወቀ። በአንድ ጊዜ በሁሉን ቻይ ኃይሉና የርገራጌ ፍቅር በምትገልጥ አንዲት ዓረፍተ ነገር፤ ኢየሱስ የዚህችን ድህ ሴት ሕይወት ከምስኪንነት ጭንቀት በደስታ ወደ ሚያስፈነድቅ ሁኔታ ለወጣው። በልቧ የተሰማትን ሰሜት ለመግለጽ ቃላት አይገኙም።

ኢሳይያስ በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ለሰው ልጆች ስለ ተገለጠው ስለዚህ አስደናቂ የእግዚአብሔር ፍቅር ይናገራል። መሢሔ፤ «በአመድ ፋንታ አክሊልን፤ በልቅሶም ፋንታ የደስታን ዘይት፤ በጎዘንም መንፈስ ፋንታ የምስጋናን መጎናጸፊያ» እንደሚሰማቸው ይናገራል (ኢሳ. 61:3)። ይህ ለዚህች ድህ መበለት ምንኛ እውነት ነበር! ከዚያስ በኋላ በሚሊዮን ለሚቆጠሩ ሰዎች ይህ እንዴት እውነት ነበር! ለብዙዎቻችን፤ በመጀመሪያ ወደ ንስሐና በእርሱ ወደማመን ያመጣን የክርስቶስ ፍቅር ነው። በታሪክ ሁሉ እንደዚህ ሰው ሌሎችን የወደደ የለም። ይህ የእግዚአብሔር ልብ ነው። ከፍ ያለው እግዚአብሔር በትክክል ይህንን ይመስላል። መጽሐፍ ቅዱስ፤ «ፍቅር የሌለው እግዚአብሔርን አያውቅም፤ እግዚአብሔር ፍቅር ነውና» ይላል (1 ዮሐ. 4:8)።

አንድ ወላጅ ልጁን ከእሳት ወይም በውኃ ከመስጠም አደጋ ለማትረፍ ሕይወቱን ይሰጥ ይሆናል፤ ዳሩ ግን ጤነኛ አእምሮ ያለው ማንም ሰው ለማያውቀው እንግዳ በፈቃዱ ነፍሱን አይሰጥም! ለጠላት ደግሞ ይህንን ማድረግ ከቶውንም አይታስብም። ኢየሱስ ያደረገው ግን ይኸው ነው። ከዓመፃችን የተነሣ የእግዚአብሔር ጠላቶች ባለን ሕይወቱን ለእኛ አሳልፎ ሰጠ። ጳውሎስ፤ «ስለ ጻድቅ የሚሞት በጭንቅ ይገኛልና፤ ስለ ቸር ሰው እንኳ ሊሞት የሚደፍር ምናልባት ይገኛ ይሆናል። ነገር ግን ገና ኃጢአተኞች ባለን ክርስቶስ ስለ እኛ ሞተዋልና እግዚአብሔር ለእኛ ያለውን የራሱን ፍቅር ያስረዳል» ይላል (ሮሜ 5:7-8)።

ከፍቅሩ የተነሣ፤ ኢየሱስ እርሱን በምግደል ላይ የሚገኙትን ሰዎች ይቅር ይላቸው ዘንድ አብን በመጠየቅ፤ በመስቀል ላይ ጸለየ (ሉቃስ 23:34)። ለሰዎች ካለው ፍቅር የተነሣ፤ የአጽናፈ-ዓለሙ ንጉሥ ግርማዊነቱን በሰማይ ጥሎ፤ በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል የሰዎች አገልጋይ ሆነ (ማር. 10:45፤ ፊልጵ. 2:6-7)።

እግዚአብሔር እንዴት የሰዎች አገልጋይ ሊሆን ይችላል? አሳቡ ራሱ ከአእምሮአችን በላይ ነው። ይሁንና፤ ይኸው ሆኖአል። ኢየሱስ የሰዎች ትሑት አገልጋይ ከመሆን ያለፈ ነገርም አድርጓል። እርሱ ራሱ በክፉ ሰዎች ሊሠቃይና ሊገደል ፈቀደ (ፊልጵ. 2:8)። ለምን? ምክንያቱም ዓለም ከመፈጠሩ አስቀድሞ ስለ ወደደንና ይቅርታ ማግኘታችንንና ደኅንነታችንን በአስተማማኝ ሁኔታ ሊፈጽምልን ስለ ወሰነ ነው (ኤፌ. 1:4፤ ራእይ 13:8)። እግዚአብሔር እንዴት ከመወለዳችን እንኳ አስቀድሞ ሊወደን ይችላል? ይህ የሆነው እግዚአብሔር ፍቅር በመሆኑ ነው (1 ዮሐ. 4:8)። ይህ ዓይነተኛ ባሕርይ ነው። ፍቅር የሚኖረው እግዚአብሔር ስላለ ነው። እንዲሁም፤ የእግዚአብሔርን ፍቅር በኢየሱስ አየን።

የእግዚአብሔር ርኅራኄና መልካምነት

ኢየሱስ እግዚአብሔርን እንዴት ገለጸው? እግዚአብሔር ምን ይመስላል?

- እርሱ የሳምራዊቷን ሴት ባዶነትና የሰሜት ጠባባዎች ተመልክቶ፤ በምትኩ የምትኖርበትን ነገር የሰጣት ነው (ዮሐ. 4:4-29)።

- እርሱ ዲዳና ደንቆሮ የነበረውን ሰው ፈውሶ፤ እንዲናገርና እንዲሰማ ያደረገው ነው (ማር. 7:31-37)።

- እርሱ በሁኔታው የተበሳጩ ደቀ መዛሙርት ማጉረምረማቸውን ቢቀጥሉም፤ ዳሩ ግን ሕፃናትን በክንዶቹ እንደ ታቀፈ የባረካቸው ነው (ማር. 10:13-16)።

- እርሱ የአንድን ሰው የሰለለ እጅ ወዲያው የፈወሰ ነው (ማር. 3:1-6)።

- እርሱ ወንድማቸው ሞተባቸው በመራራ ጎዘን ተውጠው ላያቸው ወዳጆቹ ያነባና የሞተ ወንድማቸውን በማስነሣት ጎዘናቸውን ወደ ደስታ የለወጠ ነው (ዮሐ. 11:33-44)።

- እርሱ ከሚጎዱና ከሚሠቃዩ ሰዎች የሚመጡትን የኃዘን ጩኸቶች ሰምቶ በመመለስ፤ እግዚአብሔርን የሚያመሰግኑበትን ምክንያት የሚሰጥ ነው (ሉቃስ 18:37-42)።

የእግዚአብሔር ርኅራኄ

ኢየሱስ ለሚጎዱና ለሚሠቃዩ ሰዎች ይራራላቸዋል። ርኅራኄ እንደ ሰው የሌላውን ሰው ችግር ለማስወገድ ሲል ማንኛውንም መሥዋትነት ለመክፈል ግድ የሚሰኝበት ዝንባሌ ነው። ኢየሱስ ስንታመም፤ ወይም ስንዝል፤ ወይም ተስፋ ስንቆርጥ ግድ ይሰኛል። እርሱ የሚሠቃዩትን፤ የሚጎዱትንና ከማህበረሰቡ የተገለሉትን ሰዎች ጩኸትና ጸሎት ይሰማል።

እርሱ ለመፈወስ፤ ለመርዳት፤ ለማዳን፤ ለማደስ ኃይል አለው። እርሱ ተስፋ የቆረጡትን ለመርዳትና በሕይወት የመኖር ደስታ ለማደስ በኃይሉ ሊጠቀም ይችላል (ሉቃ. 18:42-43)። በኢሳይያስ 61:1 ክርስቶስ በነቢዩ አማካኝነት፤ «የጌታ እግዚአብሔር መንፈስ በእኔ ላይ ነው፤ ለድሆች የምሥራችን እሳብክ ዘንድ እግዚአብሔር ቀብቶኛልና፤ ልባቸው የተሰበረውን እጠግን ዘንድ» ሲል ተናግሯል። ኢየሱስ የሚያፈቅር፤ ግድ የሚሰኝና በችግራችን ጊዜ የሚረዳንን አምላክ ገለጸልን። ኢየሱስ ጸሎታችንን የሚመልስ አምላክ ገለጸልን።

እግዚአብሔር ምን ይመስላል? እስካሁን ስለ ኢየሱስ ካጠናነው፤ እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ፤ ሉዓላዊና ሁሉን አዋቂ አምላክ እንደ ሆነ ተመልክተናል። እርሱ ለማድረግ ከመረጠ፤ የሚላነው ምንም ነገር የለም። ይሁንና፤ በዚህ ኃይሉ የሚጠቀመው ለሰው ልጆች በጎነት እንጂ፤ ለራሱ አይደለም። እግዚአብሔር ግድ የሚሰኝና ሩኅሩኅ እንደ ሆነና ለፍጥረቱም የፍቅር ልብ እንዳለው ተመልክተናል። ሥቃያችንንና ሕመማችንን ያውቃል - ግድም ይለዋል። ከእኛ በተቃራኒ፤ ለሥቃያችን መፍትሔ ለመስጠትም ኃይል አለው። የታመመን ለመፈወስ፤ ለምጽሙን ለማንጸት፤ ኃጢአተኛን ይቅር ብሎ ለመመለስ ይችላል። የወደቀን ደግሮ ለማንግትና ልቡ የተሰበረበትን ለመፈወስ ይችላል። ጎዘኛችንን ወደ ደስታ፤ ጭንቀታችንን ወደ ምስጋናና ውዳሴ ሊለውጥ ይችላል።

የእግዚአብሔር መልካምነት

እንዲሁም፤ ከእነዚህ ምሳሌዎች እግዚአብሔር መልካም እንደ ሆነ እንረዳለን። የተቸገሩትን ለመርዳትና ሥቃያቸውን ለማስወገድ ኃይሉን ተጠቅሞአል። በተፈጥሮው መልካም በመሆኑ፤ ኃይሉን የተጠቀመው መልካም ለማድረግ ነው። እንዲያውም፤ ከእግዚአብሔር በቀር እውነተኛ

መልካምነት ማንም የለውም። ኢየሱስ ለባለጸጋው ወጣት ገዢ፣ «ከአንዱ ከእግዚአብሔር በቀር ቸር ማንም የለም» ብሎአል (ሉቃስ 18:19)።

እግዚአብሔር መልካምና ሩኅሩኅ ከሆነ እንግዲህ ክርስቲያኖች ለምን ይሠቃያሉ? ስለ እግዚአብሔር መልካምነትና ርኅራኄ የሚናገረው እውነት ለክርስቲያኖች ትልቅ የመረዳት ችግር ይፈጥራል። እግዚአብሔር መንፈሳዊ ሰዎች እንዲሠቃዩ የሚፈቅደው ለምንድነው? እግዚአብሔር አንዳንዶቹን ሲፈውስ፣ ሌሎቹን የማይፈውሰው ለምንድነው? አንዳንድ ክፋታቸው በግልጽ የሚታወቅባቸው ሰዎች ከሥቃይ ሲያመልጡ፣ አንዳንድ ሕይወታቸውን ለእርሱ የሰጡ ክርስቲያኖች በከፍተኛ ሥቃይና ሕመም እንዲማቅቁ የሚያደርገው ለምንድን ነው?

አንዳንድ ሰዎች ሥቃይ ሁሉ ከጠንቋዮችና ከክፉ መናፍስት እንደሚመጣ ያስባሉ። ጠንቋዮችና አጋንንት ክፉ ኃይል እንዳላቸው እውነት ነው። ወደ በኋላ ይህንኑ ጉዳይ ጠለቅ ብለን እንመለከታለን። ይሁንና፣ በስፋት የምንመለከተው የሰው ልጅ ሥቃይ ከጠንቃዮችና ከአጋንንት እንደሚመጣ ተደርጎ ሊታመን አይገባም። ሌሎች ደግሞ ሥቃይ በሰውየው ሕይወት ከሚገኝ የተሰወረ ኃጢአት ወይም ከእምነት ማነስ እንደሚመጣ ያስባሉ። አንዳንድ ጊዜ የተሰወረ ኃጢአት ወይም የእምነት እጦት ምክንያት ሊሆን ቢችልም፣ ይህ ለሥቃይ ሁሉ መንስዔ ሊሆን አይችልም። በዮሐንስ ምዕራፍ ዘጠኝ ዓይነት-ሰውር ሆኖ ስለ ተወለደው ሰው፣ ኢየሱስ ኃጢአቱ ለዓይነት-ሰውርነቱ ምክንያት እንደ ሆነ የሚገልጸውን አሳብ አልተቀበለም (ዮሐ. 9:2-3)። የኢዮብን ሥቃይ ተመልከት። ጌታ ራሱ ኢዮብ ነቀፋ የሌለበት እንደ ሆነ መስክሯል (ኢዮብ 1:8)፤ በተጨማሪም፣ ወንጌላት እንዴት ኢየሱስ ትንሽ ወይም ምንም እምነት የሌላቸውን አንዳንድ ሰዎች እንደ ረዳ ይተርካሉ (ማር. 9:24-27)። በመሆኑም፣ ስለሚበዛው ሥቃያችን አንድ ምሥጢር አለ ማለት ነው። ያንን ሁሉ ወደፊት በሰማይ ሊገልጽልን የሚችለው ጌታ ብቻ ነው።

በኃጢአት መሠራጨትና በሰዎች ሕይወት ላይ ባስከተለው ውድቀት የተነሣ፣ ክፋት በነገሠበት ዓለም እንኖራለን። ሰውነቱ በክፉ በሽታ ተመርዞ እንደሚያቃትት ሰው ሁሉ፣ ዓለምም ለመኖሩ በማጣጣር ላይ ይገኛል። ከሥቃያችን አንዳንዱ በራሳችን ኃጢአትና ሞኝነት ባጠቃው ውሳኔአችን የተነሣ የሚመጣ ነው። ይሁንና፣ በዓለማችን ላይ ከሚፈጸመው ሥቃይ የሚበዛው የሌሎች ሰዎች ኃጢአትና ኃጢአታቸውም በማግበረሰቡ ላይ ከሚያስከትለው ውጤት የሚመጣ ነው። ለዚህ ጥሩ ምሳሌ የሚሆንን

በ1994 ዓ. ም. በሩዋንዳ መራራ ሥቃይ የቀመሱትና የሞቱት በሺህ የሚቆጠሩ ክርስቲያኖች ሁኔታ ነው። ከእነዚህ ክርስቲያኖች ብዙዎቹ የተሠቃዩትና የሞቱት በራሳቸው ሕይወት ስለ ነበረው ኃጢአት ሳይሆን፤ ዳሩ ግን የጎሰኝነት ኃጢአት አስከፊ ውጤት በሆነው በሁለቱ ንባዎች ጦርነት ብቀላ ሳቢያ ነው።

ከኃጢአት ውጤቶች የተነሣ፤ አያሌ ሰዎች የመጽደም ዓቅምን ከሥጋዊ ሥቃይ በላይ በመፈታተን የሚያማቅቁ ስሜታዊና አእምሮአዊ ችግሮች ይታወካሉ። ለምሳሌ፤ የወላጆቻቸው ፍቅር ወደ ጥላቻና ፍች ሲለወጥ የተመለከቱትን ልጆች ስሜታዊ ሥቃይ ተመልክቷል። በዚህ ጊዜ፤ ልጆቹ የወላጆቻቸው ኃጢአታዊ አመለካከትና ቁጣ ገፈት ቀማሾች ይሆናሉ። በተጨማሪም፤ በዓለም ውስጥ ብዙ ሥቃይ ከሰይጣን ተግባር ይመነጫል። ኢየሱስ ሰይጣን ከመጀመሪያው ነፍሰ-ገዳይ እንደ ሆነ ተናግሯል (ዮሐ. 8:44)።

ኢየሱስ የታመሙትን እንደ ፈወሰና ኃጢአተኞችን በንስሐ እንደ መለሰ እናውቃለን። ዛሬም ይህንኑ የማድረግ ኃይል እንዳለው እናውቃለን። ኢየሱስ አእምሮአዊና ስሜታዊ ብሎም ሥጋዊ ችግሮችን ለመፈወስ ይችላል። የሰው መንፈስ ዘላለማዊ በመሆኑ፤ ልብንና አእምሮን መፈወስ ሰውነትን ከመፈወስ የበለጠ አስፈላጊ ነው።

ኢየሱስ ዛሬም በቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ እርሱ በመረጠበት ስፍራና ጊዜ ሁሉ ተአምራትን ይፈጽማል። በሌላ ጊዜ ደግሞ አያደርገውም። በገሊላም ሆነ በይሁዳ የታመሙትን ሁሉ አልፈወሰም ነበር። አንዳንዶቹን ሲፈውስ ሌሎቹን ላለመፈወስ የመረጠው ለምንድን ነው? በመጽሐፍ ቅዱስ ለዚህ ጥያቄ የተሰጠ መልስ አይገኝም። እርሱ አምላክ በመሆኑ፤ ከሁሉም የተሻለውን አድርጓል። ማንም ሊጠይቀው አይችልም። በምሕረቱ ውስጥ ምሥጢር አለ!

ኢየሱስ «መንግሥትህ ትምጣ። ፈቃድህ በሰማይ እንደ ሆነች እንዲሁ በምድር ትሁን» ብለን እንድንጸልይ አስተምሮናል (ማቴ. 6:10)። በሰማይ በሽታ፤ ወይም ዓይነ-ስውርነት ወይም ሥቃይ ወይም ሞት እንደሌለ እናውቃለን (ራእይ 21:4)። ይሁንና፤ ይህ ጸሎት ሁለት ክፍሎች አሉት። በመጀመሪያ፤ «መንግሥትህ ትምጣ» ብለን እንድንጸልይ ተነግሮናል። የእግዚአብሔር መንግሥት ሙሉ ለሙሉ በምድር ላይ እስካልተመሠረተ ድረስ፤ «ፈቃድህ በሰማይ እንደ ሆነች እንዲሁ በምድር ትሁን» ለሚለው ጸሎት ሙሉ ምላሽ ማግኘቱ የማይመስል

ነው። የዚህ መጽሐፍ የመጨረሻ ምዕራፍ የክርስቶስ መንግሥት በመጨረሻ ስትመጣ ሁኔታው ምን እንደሚመስል ይገልጻል። ይህም የሚሆነው እርሱ ወደዚህ ዓለም ሲመለስ ነው። የእግዚአብሔር ፈቃድ በሰማይ እንደ ሆነ በምድርም የሚሆነው የዚያን ጊዜ ብቻ ነው።

በሕይወት ምላሽ ያላገኘንላቸው ብዙ ጥያቄዎች አሉ። ሙሴ የተገለጹት ነገሮች ሁሉ ለእኛና ለልጆቻችን ሲሆኑ፣ ያልተገለጹት ደግሞ ለእግዚአብሔር እንደ ሆኑ ጽፎአል (ዘዳ. 29:29)። ያልተመለሱትን ጥያቄዎች ለእግዚአብሔር በመተውተው ለእኛ ባለመግለጽ ለመረጣቸው ነገሮች እግዚአብሔርን መተማመኑ ጥበብ ነው። እግዚአብሔር መልካምና ሩኅሩኅ እንደ ሆነ እናውቃለን። ግወቅ የሚያስፈልገንም ይህንኑ ነው።

የእግዚአብሔር ቅድስናና ቁጣ

ኢየሱስ እግዚአብሔርን የገለጸው እንዴት ነው? እግዚአብሔር ምን ይመስላል?

- እርሱ ቅዱስ፣ ነቀፋ የሌለበትና ንጹሕ ነው (ዕብ. 7:26)።
- እርሱ ምንም ኃጢአት ያልፈጸመና ምንም ውሸት ያልተናገረ ነው (1 ጴጥ. 2:22)።
- እርሱ ተከሶ በቀረበ ጊዜ ዳኛው ምንም በደል አላገኘሁበትም ያለው ነው (ሉቃ. 23:4)።
- እርሱ እጅግ የከፋ ጠላቶቹ በደል ሊያገኙ ያልቻሉበት ነው (ዮሐ. 8:46፤ 10:32-33)።
- እርሱ አጋንንት እንኳ «የእግዚአብሔር ቅዱሱ» ብለው የጠሩት ነው (ማር. 1:24፤ ሉቃስ 4:34)።
- እርሱ የፈሪሳውያንን ኃጢአትና ግብዝነት በሁሉም ፊት በይፋ ያጋለጠ ነው (ማቴ. 23:1-33)።
- እርሱ ስግብግብ ገንዘብ ለዋጮችን ከመቅደስ በጅራፍ ገርፎ ያባረራቸው ነው (ዮሐ. 2:14-16)።
- እርሱ አጋንንት እንጠፋለን ብለው በፊቱ የተንቀጠቀጡለት ነው (ማር. 1:24)።

የእግዚአብሔር ቅድስና

በአፍሪካ ባህላዊ እምነቶች ብዙውን ጊዜ የእግዚአብሔርን ኃጢአት-አልባ ፍጹምነት በቃላቸው ባይገልጹትም በልባቸው ግን ይረዱታል። ይህም ከእግዚአብሔር ጋር በተያያዙ ሥርዓቶች የግድ አስፈላጊ በሆኑ ጥብቅ ደንቦች ተንጸባርቋል። የዩርባ ሕዝቦች ስለ እግዚአብሔር ሲናገሩ፤ «ነውር የሌለበት ንጹሕ ንጉሥ» ይላሉ። ይሁንና፤ ምንም እንኳ እግዚአብሔር በአፍሪካውያን ዘንድ ንጹሕና ጥፋት የሌለበት መሆኑ ቢታወቅም፤ ባጠቃላይ መልኩ ግን ኃጢአት በእግዚአብሔር ቅድስና ላይ የሚፈጸም አስቀያሚ ተግባር ተደርጎ አይታይም። ይልቁንም፤ ኃጢአት በማኅበረሰቡ ላይ ኃፍረት ወይም ርኩሰት የሚያመጣ ባሕርይ ተደርጎ ይታሰባል። በዚህ አሳብ ላይ በምዕራፍ 7 ውስጥ በይበልጥ እንነጋገራለን።

በብሉይ ኪዳን ቅድስና የሚለው ቃል ከተራ ግልጋሎት ለእግዚአብሔር ግልጋሎት የመለየትን አሳብ ያመለክት ነበር። በመቅደስ ለአምልኮ የሚያገለግሉ ቁሳዊ ነገሮችና ልብሶች ሲቀደሱ፤ ከተራ ግልጋሎት ተለይተው ለእግዚአብሔር ተለይተዋል ወይም ተሰጥተዋል ማለት ነበር (ዘሌ. 8:10)። ስለ ሆነም፤ ቅድስና ለእግዚአብሔር የተሰጠ ወይም የተሰጠ ወይም የተሰጠ ማለት በመሆኑ፤ ክርኩሰት የነጻ ነበር።

እግዚአብሔርን በተመለከተ፤ ቅድስና ከባሕርይ ጋር መዛመድ አለበት። እርሱ ፍጹም፤ ከጥፋት የራቀ፤ ንጹሕና ከማንኛውም የኃጢአት ርኩሰት የነጻ ነው። ነቢዩ ዕንባቆም እግዚአብሔርን፤ «ዓይኖችህ ክፉ እንዳያዩ ንጹሐን ናቸው፤ ጠማምነትንም ትመለከት ዘንድ አትችልም» ብሎአል (ዕንባ. 1:13)። ኢዮብም፤ «እነሆ፤ . . . ከዋክብትም በፊቱ ንጹሐን አይደለም» ብሏል (ኢዮብ 25:5)። በእግዚአብሔር ዘንድ ከቶውንም ኃጢአት፤ ርኩሰት ወይም ግድፈት የለም። እርሱ እንደ ሰው አይደለም። እርሱ ሙሉ ለሙሉ ጻድቅ ነው። እርሱ የሚያደርገው ነገር ሁሉ ትክክለኛና ፍጹም ነው። መልካምን እንጂ፤ ከቶውንም ክፉ ነገር አያደርግም።

በአንድ በኩል ለእግዚአብሔር ቅድስናው ዋነኛ መመሪታዊ ባሕርይ ነው። ሁሉም ባይሆኑ አብዛኞቹ የግብረ-ገብ ባሕርያቱ ከቅድስናው ጋር የተያያዙ ናቸው። እግዚአብሔር ቅዱስ ስለ ሆነ፤ መልካም ነው። እርሱ ቅዱስ ስለ ሆነ፤ ሩኅሩኅ ነው። ቅዱስ ስለ ሆነ፤ ቸርና አፍቃሪ ነው።

ቅዱስ ስለሆነ፤ ፍትሕ አድራጊ ነው። ቅዱስ ስለ ሆነ፤ በኃጢአት ላይ ከፍተኛ ቁጣ ያወርዳል። ቅዱስ ስለ ሆነ፤ ለሕዝቡ ታግኝ ነው።

እግዚአብሔር ቅዱስ ስለ ሆነ፤ ኃጢአትን በከፍተኛ ደረጃ ይጠላል (ዕብ. 7:26፤ 1 ጴጥ. 1:15-16)። እንዲሁም፤ ኃጢአት ፍጹም ፍጥረቱን ስላበላሸው ኃጢአትን ይጠላል (ዘፍጥ. 1:31)። ስለ ሆነም ኃጢአትን በሞት ቅጣት ኮንኖታል (ዘፍጥ. 2:17፤ ሮሜ 6:23)። የኃጢአት ጥላቻው በኃጢአት ላይ ያለውን ቁጣ ይገልጻል።

ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ቅድስና የገለጸው እንዴት ነው? ስለ ክርስቶስ ሐዋርያት የጻፉአቸው ዓረፍተ ነገሮች ምንም ዓይነት ኃጢአት እንዳልነበረበት ያስተምራሉ (ዕብ. 7:26፤ 1 ጴጥ. 2:22)። ኢየሱስ የጠሉትንና በመጨረሻም የገደሉትን የአይሁድ መሪዎች፤ «ከእናንተ ስለ ኃጢአት የሚወቅስኝ ማን ነው?» (ዮሐ. 8:46) ሚል ጥያቄ ተፈታትኖአቸዋል። የሚያስገርመው፤ ክርስቶስን ለማናናቅ መንገድ የሚሹ ሰዎች ራሳቸው ከሕይወቱ አንዲት ኃጢአት ወይም ጥፋት ለመጥቀስ አልቻሉም ነበር! ይህ በእውነቱ የሚያስገርም ነገር ነው። ይህ ኢየሱስ ያቀረበው ጥያቄ በሌላ ሰው ተጠይቆ ቢሆን ኖሮ፤ የዚያ ሰው ጠላቶች ኃጢአቶቹን ወይም ጥፋቶቹን ለመዘርዘር እጅግ በፈጠኑም ነበር።

ኢየሱስ በዲሳጦስ የፍርድ ችሎት ፊት በቀረበ ጊዜ፤ ዲሳጦስ ብዙ ጊዜ ኢየሱስ፤ ከማንኛውም ዓይነት በደል ንጹሕ እንደ ሆነ ገልጾ ነበር (ሉቃስ 23:4፤ 14፤ 22)። የዲሳጦስ ሚስት ወደ ዲሳጦስ መልእክት በመላክ፤ ኢየሱስ «ጻድቅ ሰው» እንደ ሆነ ገልጾች (ማቴ. 27:19)። መልእኩ ገብርኤል የኢየሱስን መወለድ ለማርያም ቢያውጅ፤ ኢየሱስን «ቅዱሱ» ብሎታል (ሉቃስ 1:35)። የመስሊሞች ቁርዓት እንኳ ኢየሱስ «ጥፋትን እንዳልፈጸመ» ይመስከራል (ሱረቱ 19:19)።

ምናልባት የኢየሱስን ቅድስና በተመለከተ ከሁሉም የላቀ ምስክርነት የመጣው ጨርሶም ካልተጠበቀ ምንጭ ነው ለማለት ይቻላል። ኢየሱስ አጋንንትን ቢያጋፍጥ፤ «የእግዚአብሔር ቅዱሱ» በማለት ጠርተውታል (ማር. 1:24፤ ሉቃ. 4:34)፤ ክርስቶስ ከፈሪሳውያን ጋር ያደረገው ተግዳሮትና ገንዘብ ለሞሎችን ከመቅደስ ያባረረበት ቁጣም ንጽሕናውንና ለኃጢአት ያለውን ጥላቻ ይገልጻል።

የክርስቶስ መፈተን ስለ እግዚአብሔር ቅድስና ብዙ አማኞችን ግራ የሚያገቡ ሁለት አስፈላጊ ጥያቄዎችን ያስነሣል። ክርስቶስ እግዚአብሔር

ከሆነ፤ እንዴት ኃጢአት ለማድረግ ይፈተናል? መጽሐፍ ቅዱስ፤ «እግዚአብሔር በክፉ አይፈተንም» ይላል (ያዕ. 1:13)። ሁለተኛ፤ ቢፈተንም እንኳ፤ እግዚአብሔር ቅዱስ ስለ ሆነና ኃጢአት ሊሠራ ስለማይችል፤ ምን ትርጉም ሊሰጥ ይችላል? ለእነዚህ ሁለት ጥያቄዎች የሚሰጠው መልስ ስለ ክርስቶስ ምድራዊ ሕይወት ጥልቅ መረዳትን ያስገኛልናል።

የመጀመሪያውን ጥያቄ ለመመለስ ክርስቶስ በአንድ አካል የተዋሃዱ ሁለት ባሕርያት እንደ ነበሩት ልናስታውስ ይገባል። እኛ አንድ ሰብአዊ ባሕርይ ያለን ሰዎች ነን። ክርስቶስ ግን ሁለት ባሕርያት ነበሩት። ክርስቶስ እንደ እኛው ፍጹም ሰው ሲሆን፤ በተመሳሳይ ጊዜ ፍጹም አምላክ ነበር። እርሱ ከፊል ሰውና ከፊል አምላክ ሳይሆን፤ ዳሩ ግን ፍጹም አምላክና ፍጹም ሰው ነበር። ክርስቶስ በተፈተነ ጊዜ፤ ለፈተና የተጋለጠው የክርስቶስ ሰብአዊ ተፈጥሮ እንጂ አምላካዊ ተፈጥሮ አልነበረም። እርሱ እንደ እኛው ሙሉ ለሙሉ ሰው ስለ ነበር፤ በሰብአዊ ተፈጥሮው የሕይወት መከራዎች፤ ትግሎች፤ ሥቃይና ተስፋ መቁረጥ ሊሰሙት ይችላል ነበር። ምንም እንኳ አምላካዊ ተፈጥሮው ሊፈተንና ኃጢአት ሊሠራ ባይችልም፤ ሰብአዊ አእምሮውና ሰውነቱ ግን በኃጢአት ሊፈተን ይችላል ነበር። ፈተና በራሱ ኃጢአት እንዳልሆነም መረዳት አለብን። ፈተና ወደ ኃጢአት የሚገፋፋ ማባባያ ነው።

በተጨማሪም፤ ኢየሱስ ፍጹም ሰብአዊ ተፈጥሮ እንዳለው መረዳቱ ሁለተኛውንም ጥያቄ ይመልሰዋል። ልክ የእኛ ሰውነት ለኃጢአት እንደሚፈተን ሁሉ፤ የኢየሱስ ሰብአዊ ሰውነትና አእምሮም ለኃጢአት ሊፈተን ይችላል ነበር። ለምሳሌ፤ በጌቴሴማኔ የአትከልት ስፍራ የነበረውን የኢየሱስን ባሕርይና ቃላት ስንመለከት፤ የመከራው ሥቃይ እንዴት በጥልቀት እንደ ተሰማው እንረዳለን። ላቡ እንደ ደም ጠብታ በሚንጠባጠብበት በከፋ የሥቃይ ስሜቱ ወቅት፤ ኢየሱስ ቢቻል አብ የመከራውን ጽዋ እንዲያስቀርላት ጩኸ ተማጸነ (ሉቃስ 22:42-44)። የመስቀሉን ሥቃይና መስቀሉ የሚያስከትለውን ከአብ የመለየት ሁኔታ ለማስወገድ፤ የኢየሱስ ሰብአዊ ተፈጥሮ በከፍተኛ ሁኔታ ይፈተን ነበር (ማቴ. 27:46)። ኢየሱስ ወደ ዓለም የመጣው ለዚሁ በመስቀል ላይ ለመሞቱ ዓላማ እንደ ሆነ ያውቅና ለሌሎችም ይናገር ስለ ነበር፤ ይህ የሚያስደንቅ እውነት ነው (ዮሐ. 10:17-18)! ይሁንና፤ ወደ መስቀሉ የሚሄድበት ሰዓት በደረሰ ጊዜ፤ ሰብአዊ ተፈጥሮው ከሚያሸብረው እውነታ ጋር ይታገል ጀመር።

በሰብአዊ አእምሮውና አካሉ ምክንያት፤ የኢየሱስ ሥቃይ፤ መከራና ፈተና ሁሉ ትክክል ነበር። መጽሐፍ ቅዱስ ከመከራው መታዘዝን እንደ ተማረ ይናገራል (ዕብ. 5:8)። ለዚህ ነው በአብ ፊት የሚራራ ታላቅ ሊቀ- ካህናቸን ሊሆን የበቃው (ዕብ. 4:14-15)።

የእግዚአብሔር ቁጣ

እግዚአብሔር ለፍጥረቱ ያለውን ፍቅር ከመግለጹ በተጨማሪ፤ ኢየሱስ እግዚአብሔር በኃጢአት ላይ ያለውንም ቁጣ ገልጿል። ኢየሱስ የፈረሳውያንን ግብዝነት በግልጽ ተቃውሞአል (ማቴ. 23:1-33)። ግብዝቸ መሆናቸውን እንዴት አወቀ? በግልጽ ወደ ልባቸው በመመልከት፤ በሰዎች ፊት ለማስመሰል የሚሞክሩትን ሳይሆን ትክክለኛ አሳባቸውን አወቀ። ፈረሳውያን ቁዱሳን እንደ ሆኑ ቢያስመስሉም፤ ከዚህ ባሕርይ ርቀው ነበር። ሃይማኖታዊ ልምምዶቻቸው ሁሉ ውጫዊ ሥርዓቶች ብቻ ነበሩ። ጌታ ልባቸውን ስለሚያውቅ፤ በዚያ ልባቸው ውስጥ በተመለከተው የትዕቢት፤ የስግብግብነትና የራስ ወዳድነት አሳቦች ተቆጥቶ ነበር። ለፈረሳውያኑ ኃጢአታቸው የሲኦልን ቅጣት እንደሚያስከትልባቸው ቃል ገባ (ማቴ. 23:33)! ክርስቶስ ፈረሳውያንን ከኮነነበት መንገድ፤ እግዚአብሔር በልብ ውስጥ ያለውን እንደሚያይ እንረዳለን። እርሱ ሊታለል የማይችል ፍትሐዊና አድልዎ የማያደርግ ዳኛ ነው። የኢየሱስ ፈረሳውያንን መኮነን እግዚአብሔር በግብዝነትና በሌሎችም ኃጢአቶች ላይ እንደሚቆጣ ይገልጻል።

በተጨማሪም፤ ኢየሱስ ፈረሳውያንን ከኮነነበት ሁኔታ፤ ማናቸውም ሃይማኖታዊ ሥርዓቶች ከእግዚአብሔር የፍትሕ ፍርዶች ወይም በኃጢአት ላይ ከሚያወርደው ቁጣ እንደማያድኑን እንረዳለን። ብዙ ሰዎች ልክ እንደ ፈረሳውያኑ፤ በሃይማኖታዊ ልምምዶቻቸው ይታለላሉ። እንደ ጥምቀት፤ መደበኛ ጸሎቶች፤ ወይም ለድሆች መመጽወት በመሳሰሉ አንዳንድ ሥርዓቶች ወይም ሃይማኖታዊ ልምምዶች በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት የሚያገኙ ይመስላቸዋል። እነዚህ ወገኖች፤ ሰው ፊትን እንደሚያይና እግዚአብሔር ግን ልብን እንደሚያይ ይዘነጋሉ (1 ሳሙ. 16:7)።

ኢየሱስ ገንዘብ ለዋጮችን በጅራፍ እየገረፈ ከመቅደሱ ካስወጣበትም ሁኔታ እግዚአብሔር በኃጢአት ላይ እንደሚቆጣ እንመለከታለን። ምንም እንኳ እርሱ አንድ ሰው ቢሆንና እነርሱ በቁጥር ቢበራከቱም፤ ከቁጣው ጋር ሲጋፈጡ ሸሽተው ወጡ። የእግዚአብሔር ቁጣ በኃጢአት ላይ በጣም ከባድ ነው። እርሱ ወደፊት ኃጢአትን ሁሉ ይቀጣል (ዕብ. 2:2)።

ለዲያብሎስና ለመላእክቱ በኃጢአታቸው ምክንያት ዘላለማዊ ቅጣት አዘጋጅተዋል (ማቴ. 25:41)። ኃጢአታቸው ይቅር ያልተባለባቸው ሰዎችም ወደዚያው ተመሳሳይ የቅጣት ስፍራ ይጣላሉ (ማቴ. 25:41)።

የኃጢአት ደመወዝ ሞት ነው (ሮሜ 6:23)። ማንም ሰው ሰናይ ምግባራትን በመከወን፣ ወይም ወደ ቤተ ክርስቲያን በመሄድ፣ ወይም ሃይማኖታዊ ጉዞ በማድረግ፣ ወይም ሥርዓታዊ ጸሎቶችን በመድገም፣ ወይም ለድሆች በመመጽወት፣ ወይም በሌላ በማንኛውም ሃይማኖታዊ ልምድ ከሞት ቅጣት አያመልጥም። እግዚአብሔር በኃጢአታችን ላይ ከሚያወርደው ቁጣ የምናመልጥበት አንድ መንገድ ብቻ አለ። ኢየሱስ ስለ እኛ በመስቀል ላይ የፈጸመውን መስዋዕት መቀበል አለብን (2 ቆሮ. 5:21)። ኢየሱስ በእኛ ምትክ እንደ ኃጢአት መስዋዕት ለእግዚአብሔር ተወውቷል (ሮሜ 8:3)። እርሱ በምትካችን የከፈለልንን መስዋዕት ካልተቀበለን፣ እያንዳንዳችን ለኃጢአታችን የሞትን መስዋዕት እንከፍላለን። እግዚአብሔር የሚቀበለው ሌላ መስዋዕት፣ ወይም ሥርዓት፣ ወይም ሃይማኖታዊ ተግባር የለም። የዕብራውያን ጸሐፊ፡ «እንዲህ ያለውን ታላቅ መዳን ቸል ብንለው እንዴት እናመልጣለን?» (ዕብ. 2:3) ሲል አስጠንቅቆናል።

ኢየሱስ ከክፉ መናፍስት ጋር ካደረጋቸው ግድድሮች ምን እንግራለን? በኃጢአት ላይ ያለውን ቁጣና ቅድስናውን ለየት ባለ መንገድ እንመለከታለን። እንዲሁም፣ በአጽናፈ-ዓለሙ ሁሉ ላይ ያለውን ሉዓላዊ ሥልጣን እንመለከታለን። ከእነዚህ ግድድሮች ኢየሱስ የመናፍስት ሁሉ ጌታ እንደ ሆነ ልንመለከት እንችላለን።

ያኒያ ሆነ ዛሬ ከቅድስናውና ከእግዚአብሔርነቱ የተነሣ፣ ክፉ መናፍስት በኢየሱስ ክርስቶስ ይሸበራሉ። አጋንንት በትክክል የእግዚአብሔር ቅዱሱ እንደ ሆነ ገልጸዋል (ማር. 1:24፤ ሉቃ. 4:34)። በብሉዲ ኪዳን፣ እግዚአብሔር ብዙ ጊዜ ራሱን እንደ ቅዱሱ አድርጎ ገልጾል [መዝ. (71):22፤ (89):18፤ ኢሳ. 1:4፤ 5:19፤ 10:20፤ ሆሴ. 11:9]። ከዚህ ውስጥ ለዛሬ ዘመን የሚሰማው እንደ አስፈላጊ ተዛምዶ እናገኛለን። ይኸውም አንድ ሰው ከእንግዲህ የሰይጣንን ጥላቻ ወይም የቅድመ-ትውልድ መናፍስትን ቁጣ መፍራት አያስፈልገውም። ኢየሱስ ክርስቶስ፣ መላእክትን ሁሉና መንፈሳዊ ፍጥረታትን ጨምሮ፣ ሁሉንም ነገር ፈጥሮአል (ቆላ. 1:16)። እርሱ በእነዚህ ሁሉ ላይ ጌታ ነው። እርሱ ለጸሎት ምላሽ በመስጠት፣ ሕዝቡን ከሰይጣንና ከክፉ መናፍስት ጥቃቶች

ነፃ ለማውጣት ከፍተኛ ፈቃደኝነትና ችሎታ አለው [መዝ. (50):15 ፤ 2 ተሰ. 3:3]። ከፋ መናፍስት ሁሉ ለኢየሱስ ክርስቶስ እንደሚገኙ መረዳት አስፈላጊ ነው (ሉቃ. 4:34)። እርሱ አምላካቸው ሲሆን፤ ወደፊትም የመጨረሻ ዳኛቸው ይሆናል።

ኢየሱስ፣ «ሥልጣን ሁሉ በሰማይና በምድር ተሰጠኝ» ብሏል (ማቴ. 28:18)። በአጽናፈ-ዓለሙ የሚገኙ መናፍስት ሁሉ ከሥልጣኑ ሥር ናቸው። መልካሞቹ በፍርሃትና በአክብሮት ያገለግሉታል [መዝ. (103):20-21]። ከፋዎቹ ደግሞ እንደሚፈርድባቸውና ለኃጢአታቸውና ለዓመፃቸው እንደሚቀጣቸው ስለሚያውቁ፤ ይፈሩታል፤ በህልውናውም ፊት ይንቀጠቀጣሉ (ማቴ. 8:29፤ ያሴ. 2:19)። ኢየሱስ ጌታህ ከሆነ፤ የሌሎችን መናፍስት ኃይል መፍራት አያስፈልግህም። እግዚአብሔር ከእርሱ በቀር ማንንም እንዳናገለግል ይፈልጋል (ማቴ. 4:10፤ ዘዳ. 6:13)። ለቅድመ-ትውልዳዊ መናፍስት በፍርሃት መገዛት አላስፈላጊ ብቻ ሳይሆን፤ ስሕተትም ጭምር ነው። የኢየሱስ ክርስቶስ በምንሆንበት ጊዜ፤ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር በመሆን እርሱ ጌታችንና አምላካችን ይሆናል።

የእግዚአብሔር ፍትሕና ምሕረት

ኢየሱስ እግዚአብሔርን እንዴት ገለጸው? እግዚአብሔር ምን ይመስላል?

- እርሱ አንድ ሰው ሴትን በምኞት ከተመለከተ፤ በልቡ ከእርስዋ ጋር አመንዝሮአል ያለ ነው (ማቴ. 5:28)።

- እርሱ አንዲት ጋለሞታ ሴት እግሮቿን በእንባዋ እንድታጥብና በጸጉሮቿ እንድታብስ የፈቀደና ኃጢአቷን ይቅር ያላት ነው (ሉቃስ 7:36-48)።

የእግዚአብሔር ፍትሕ

እግዚአብሔር ፍትሕ አድራጊ ነው። ፍርዶቹ ሁሉ ሙሉ ለሙሉ ትክክል፤ ተገቢና አድልዎ የሌለባቸው ናቸው። አንድም ቀን ተሳስቶ አያውቅም። አንድም ቀን ተገቢ ያልሆነ ወይም ብልሹ ተግባር ፈጽሞ አያውቅም። እርሱ ኃጢአትን ችላ ብሎ አያልፍም። በዘኁልቁ 14:18፤ «እግዚአብሔር ታጋሽና ምሕረቱ የበዛ፤ አበላንና መተላለፍን ይቅር የሚል፤ ኃጢአተኞችንም ከቶ የማያነጻ» ይላል። ወደ ዕብራውያን የተላከው መልእክት፤ «በመላእክት የተነገረው ቃል ጽኑ ከሆነ፤ መተላለፍና

አመለታዘዝም ሁሉ የጽድቅን ብድራት ከተቀበለ፤ እኛስ እንዲህ ያለውን ታላቅ መዳን ቸል ብንለው፤ እንዴት እናመልጣለን?» ሲል በጥያቄ ይዋግተናል (ዕብ. 2:2-3)።

እግዚአብሔር በግልጽ ክፉውንና መልካሙን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ደጋግሞአል። ክፉ የሆነው የትኛው እንደ ሆነ ይነግረንና ይኮንነዋል። መልካም የሆነውም የትኛው እንደ ሆነ ይነግረንና እንድንከተለው ያበረታታናል። በዓለም ሁሉም ባህል ክፉና መልካም ስለ ሆነው ነገር የራሱ አስተሳሰብ አለው። በማኅበረሰቡ ዘንድ የሚኖረንን ተቀባይነት ስለሚወስኑ፤ ስለ መልካምና ክፉ የሚኖሩን ባህላዊ አስተሳሰቦች እጅግ ጠቃሚ ይመስሉናል። ይሁንና፤ እንደ እውነቱ ከሆነ ዋናው ቁም ነገር እግዚአብሔር ክፉንና መልካምን የሚደነግግበት ሁኔታ ነው። በማኅበረሰቡ ዘንድ ተቀባይነት ያለውንና በእግዚአብሔር ዘንድ የተኮነውን ተግባር ብንፈጽም፤ በጣም በጣም ከፍተኛ በሆነ ችግር ውስጥ ተዘፍቀናል ማለት ነው። እግዚአብሔር እንደ ክፉ የሚቆጥረውን ተግባር ብንፈጽም፤ እንግዲህ ፍትሐዊ ቅጣት ይጠብቀናል ማለት ነው። ይህም ቅጣት ምናልባትም ለልጆቻችን ሊተርፍ ይችላል - ኃጢአታችን ለጆቻችንም ይጎዳቸዋልና (ዘጸ. 34:7)። በአንዳንድ ባህሎች፤ ደምን መበቀል እንደ መልካም፤ ብሎም እንደ ጀግንነት ተግባር ይቆጠራል። ይሁንና፤ እግዚአብሔር በቃሉ ሁሉንም የግድያ ዓይነቶች ኮንኖአል (ዘዳ. 5:17)። እንዲያውም፤ እግዚአብሔር ነፍሱ-ገዳይ በሞት እንዲቀጣ አዟል (ዘፍጥ. 9:6)።

ኢየሱስ የብሉይ ኪዳን የሙሴ ሕግጋት ለአድማጮቹ በተነተነ ጊዜ የእግዚአብሔርን ፍትሕ ገልጿል። ኢየሱስ ምኞትንና ዝሙትን በተመለከተ ስለ ተናገረው አሳብ ልንደነቅና ለመከላከልም እንሞክር ይሆናል። ለእኛ ዝሙት ተግባር ነው፤ ለእግዚአብሔር ግን ሰውር የልብ ምኞት ነው። ኢየሱስ አንድ ሰው ሴትን በምኞት ዓይን ቢመለከት፤ በልቡ ዝሙት ፈጽሞአል ብሏል (ማቴ. 5:28)። እኛ ይህ አግባብነት የጎደለው ፍርድ ነው በማለት አምርረን እናጉረመርማለን። የዚህ ኃጢአት ተላላፊዎች እንደ ሆንን ስለምናውቅ፤ ይህንኑ ፍርድ እንጠላለን። እውነቱ ግን ሲታይ፤ ፍርዱ ሙሉ ለሙሉ ትክክል ነው። ተግባራት በልብ የተሰወረው ምኞት ውጤቶች ናቸው። እግዚአብሔር የራሳችንን ልብ እንደምናታልል ያውቃል። እርሱ ሁሉንም ስለሚያውቅ፤ በልባችን ውስጥ የሚመላለሰውን በትክክል ያውቃል።

እግዚአብሔር እንደ አንድ ምድራዊ ዳኛ ሁሉ፤ የሰውን ተግባራት አይመረምርም። በቀጥታ ወደ ልባችን ይመለከትና ለባሕርያችን ምክንያቶቹ

ምን ምን እንደ ሆኑ ያውቃል። ስለ ሆነም፤ ፍርዱ በልባችን ዓላማ ዋንኛ ጥያቄዎች ላይ የተመሠረተ ነው። ለምንድን ነው የምናደርገውን የምናደርገው? ለዚህ ጥያቄ እውነተኛውን መልስ የሚያውቀው እግዚአብሔር ብቻ ነው። በሰዎች ልብ ውስጥ የሚፈጸመውን የሚያውቀው እግዚአብሔር ብቻ በመሆኑ፤ ትክክለኛውን የፍርድ ብያኔ ሊሰጥ የሚችለውም እርሱ ብቻ ህነው። በአጽናፈ-ዓለሙ ሁሉ ብቸኛው ፍትሐዊ ዳኛ እርሱ ነው። አብርሃም፤ «የምድር ሁሉ ፈራጅ በቅን ፍርድ አይፈርድም?» ብሏል (ዘፍጥ. 18:25)።

የእግዚአብሔር ምሕረት

መልካም የምሥራች አለ። ምንም እንኳ እግዚአብሔር ፍትሐዊና ሁሉን አዋቂ በመሆን ኃጢአተኝነታችንን ቢያውቅም፤ መሐሪ አምላክ ነው። መሐሪም በመሆኑ፤ የሚገባንን ቅጣት ሁሉ አይሰጠንም። ዳዊት፤ «እንደ ኃጢአታችን አላደረገብንም፤ እንደ በደላችንም አልከፈለንም» ሲል ጽፎአል [መዝ. (103):10]።

ኢየሱስ በፈረሳዊው ስምዖን ቤት ሳለ ወደ እርሱ የመጣቸውን ኃለሞታ ሴት በኃጢአት የተበላሸ ሕይወት ያውቅ ነበር (ሉቃ. 7:39)። በተጨማሪም፤ ስምዖን የማያውቀውን ነገር ያውቅ ነበር። ሴቲቱ በልቧ ለኃጢአቷ እውነተኛ ጸጸት ገብቷት ነበር። በመሆኑም፤ ታላቅ ምሕረቱን ገለጸላት። ለስምዖንም፤ «ብዙ ያለው ኃጢአቷ ተሰርዮላታል» አለው (ሉቃስ 7:47)። እግዚአብሔር ወደ ሰው ልብ በማየት፤ የእልዝኝነት ትዕቢት ወይም የንስሐ ትሕትና እንዳለ ይረዳል። እውነተኛ ንስሐ እንዳለ ሲያይም፤ ታላቅ ምሕረቱን ይገልጻል። ንጉሥ ዳዊት ለኃጢአቶቹ በተናዘዘ ጊዜ እግዚአብሔር ያደረገለት ይህንኑ ነው [መዝ. (51):1-4]። በመዝሙር (51):17 ዳዊት፤ «የእግዚአብሔር መሥዋዕት የተሰበረ መንፈስ ነው፤ የተሰበረውንና የተዋረደውን ልብ እግዚአብሔር አይንቅም» ብሏል።

የንጉሥ ዳዊት ኃጢአት፤ ንስሐና ይቅርታ ታሪክ ስለ እግዚአብሔር ፍትሕ በሚኖረን ግንዛቤ ላይ አንዳንድ መረዳቶችን ይጨምርልናል። እግዚአብሔር መሐሪ በመሆኑ፤ ዳዊት ስለ ኃጢአቱ ከልቡ ተጸጽቶ ንስሐ በገባ ጊዜ ይቅርታ አገኘ [2 ሳሙ. 12:13፤ መዝ. (32):5]። ይሁንና፤ ምንም እንኳ እግዚአብሔር ዳዊትን ይቅር ቢለውም፤ በኃጢአቱ መዘዝ የተነሣ በዳዊትና በቤተሰቡ ምድራዊ ሕይወት ላይ ችግር እንደሚደርስበት ገለጸለት። ከእግዚአብሔር የኃጢአትን ይቅርታ ማግኘት ማለት

ለፈጸምነው በደል የእጃችንን አንቀበልም ማለት አይደለም። አንድ ሰው ሌላውን በመግደሉ ከእግዚአብሔር ይቅርታ ቢያገኝም፤ የሞተውን ሰው ከሞት አያስነሣውም። አንድ ሰው በወሲባዊ ግድፈቱ የተነሣ የኤድስ በሽታ ቢሸምት፤ ከእግዚአብሔር ይቅርታ ማግኘቱ የኤድስን ቫይረስ አይገድለውም። ነቢዩ ናታን ለዳዊት ኃጢአቶቹን ለማሳመን ባቀረበ ጊዜ፤ ይህንኑ የምድራዊ የኃጢአት ውጤቶች እውነታ አብራርቶለታል (2 ሳሙ. 12:9-11)።

የእግዚአብሔር ዘላለማዊ ህልውናና አለመለወጥ

ኢየሱስ እግዚአብሔርን እንዴት ገለጸው? እግዚአብሔር ምን ይመስላል?

- እርሱ ከአብርሃም ጋር የተነጋገረና (ዘፍጥ. 18:1-33) ከአይሁድ መሪዎች ጋር ስለ አብርሃም ከመከራከሩ ከ2000 ዓመታት በፊት በምድር ላይ የተመላለሰ ነው (ዮሐ. 8:56-59)

- እርሱ መልኩ በተለወጠበት ተራራ ለሙሴ ከመናገሩ ከ1400 ዓመታት አስቀድሞ (ዮሐ. 8:57-59፤ ማቴ. 17:2) ከሚቃጠል ቁጥጥር ውስጥ ሆኖ ለሙሴ የተናገረው ነው (ዘጸ. 3:3-14)።

- እርሱ የዳዊት ከተማ በሆነችው ቤተሰብም እንደ መልካሙ እረኛ ከመወለዱ ከ1000 ዓመታት በፊት (ዮሐ. 10:14፤ ሉቃስ 20:41-44)፤ ንጉሥ ዳዊት እንደ እረኛውና እንደ ጌታው ያወቀው ነው [መዝ. (23):1]።

የእግዚአብሔር ዘላለማዊ ህልውና

እግዚአብሔርን በተመለከተ የአፍሪካ ባህላዊ እምነቶች ተያያዥነት ባለው መልኩ ስለ ዘላለማዊ ህልውናው ይናገራሉ። ዮርባዎች እግዚአብሔርን፤ «ከቶውንም የማይሞት ታላቅ የማይነቃነቅ ዓለት» በማለት ይጠሩታል። ንጎምቤዎች፤ «ዘላለማዊ ደን» ይሉታል። አፍሪካውያን እግዚአብሔርን ዘላለማዊ፤ ጅማሪ ወይም ፍጻሜ እንደሌለው አድርገው መመልከታቸው በመጽሐፍ ቅዱስ ስለ እግዚአብሔር ከተሰጠን መገለጥ ጋር ሙሉ ለሙሉ ይስማማል።

ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔርን ዘላለማዊ ህልውና የገለጸበት መንገድ አንዳንዶቻችንን እጅግ ሊያስገርመን ይችላል። የዮሐንስ ወንጌል፤ «በመጀመሪያ ቃል ነበረ . . . ቃልም እግዚአብሔር ነበረ» በማለት

ይጀምራል (ዮሐ. 1:1)። በዮሐንስ 1:14 መሠረት፡ «ቃል» የሚለው ክርስቶስን ያመለክታል። ምንም እንኳ እንደ ማርያም ልጅ ሥጋና ደም የለበሰ ሰው ሆኖ ወደ ዓለም ቢመጣም፡ ኢየሱስ ክርስቶስ ሁልጊዜም ነበረ። እርሱ ጅማሬና ፍጻሜ የለውም። ኢየሱስ ለአይሁድ መሪዎች ሲናገር፡ «እውነት እውነት እላችኋለሁ . . . አብርሃም ሳይወለድ እኔ አለሁ» ብሏል (ዮሐ. 8:58)። እኛ የኢየሱስን ቃላት መልእክት በሙሉ ልንረዳ ባንችልም፡ እርሱ ይናገራቸው የነበሩ አይሁዶች ግን ሙሉ ለሙሉ ተረድተውት ነበር! በዚህም ኢየሱስ ራሱን ከሚቃጠለው ቁጥቋጦ ውስጥ ሆኖ ለሙሴ እንደ ተናገረው እግዚአብሔር አድርጎ ስላቀረበላቸው፡ ወዲያው ሊወግሩት ድንጋይ አነሡ (ዘጸ. 3:13-14)። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ከኢየሱስ ጋር ሲከራከሩ አይሁዶች፡ «ስለ መልካም ሥራ አንወግርህም! ስለ ስድብ፤ አንተም ሰው ስትሆን ራስህን አምላክ ስለ ማድረግህ ነው እንጂ» ሲሉ መልሰውለታል (ዮሐ. 10:33)።

በራዲይ መጽሐፍ ኢየሱስ ለሐዋርያው ዮሐንስ፡ «አትፍራ፤ ፊተኛውና መጨረሻው ሕያውም እኔ ነኝ፤ ሞቴም ነበርሁ እነሆም፤ ከዘላለም እስከ ዘላለም ሕያው ነኝ» ብሏል (ራዲይ 1:17-18)። በዕብራውያን መጽሐፍ ስለ ክርስቶስ፡ «ስለ ልጁ ግን፡ አምላክ ሆይ፤ ዙፋንህ እስከ ዘላለም ድረስ ይኖራል» ተብሎ ተጽፎአል (ዕብ. 1:8)። በኋላም የዕብራውያን ጸሐፊ፡ «ኢየሱስ ክርስቶስ ትናንትና ዛሬ እስከ ለዘላለምም ያው ነው» ብሏል (ዕብ. 13:8)። ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክና ሁልጊዜም የኖረ በመሆኑ፡ በብሉይ ኪዳን ለአብርሃምና ለሙሴ መታየቱ ሊያስደንቀን አይገባም።

ከአይሁዶች ጋር ባደረገው ውይይት፡ ኢየሱስ ለአብርሃም የታየበትን ጊዜ አመልክቷል (ዮሐ. 8:56-57)። ለአብርሃም የመገለጹ ታሪክ በዘፍጥረት 18:1-33 ተመዝግቧል። በተጨማሪም፡ በብሉይ ኪዳን ለአዳምና ሔዋን (ዘፍጥ. 3:8-21)፤ ለቃዮን (ዘፍጥ. 4:4-15)፤ ለኢያሱ (ኢያሱ 5:13-15)፤ ለማኑሄ (መላ. 13:17-22)፤ እና ለሌሎችም በርካታ ሰዎች ታይቷል። በአዲስ ኪዳን፡ ሰዎች ኢየሱስ ማን እንደ ሆነ ከመለየታቸው በፊት አጋንንት በሚገባ ማንነቱን ተገነዘቡ (ማር. 1:24)።

በብሉይ ኪዳን የክርስቶስ መገለጽ እንደ «ቲዎፊኒስ» ("theophanies") ወይም አካላዊ መገለጽ ተደርጎ ይወሰዳል። ቲዎፊኒ ክርስቶስ እንደ ማርያም ልጅ ሆኖ በምድር ላይ ከመመላለሱ በፊት፡ እግዚአብሔር ለሰዎች በአካል የተገለጸበት ሁኔታ ነበር። በብሉይ ኪዳን

የክርስቶስ ለሰዎች መገለጽ፤ የእግዚአብሔርን ዘላለማዊ ህልውና ያሳየናል። እነዚህን ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን ዘመን የተገለጸባቸውን ሁኔታዎች ስንረዳ፤ በብሉይና በአዲስ ኪዳን መገለጻቸው መካከል ስላለው ልዩነት መጠየቃችን አይቀርም።

በብሉይና በአዲስ ኪዳን የክርስቶስ ምድራዊ ህልውና መካከል ያለውን ልዩነት መረዳት አስፈላጊ ነው። በብሉይ ኪዳን ዘመን አንድ መልአክ ሊያደርግ በሚችልበት ሁኔታ በተለያዩ ጊዜያት ለሰዎች ይገለጽ ነበር። እንዲያውም፤ እንዳንድ ጊዜ በብሉይ ኪዳን ምድራዊ መገለጹ (በመሳፍንት 2:1-5 እንደ ተመለከተው) «የእግዚአብሔር መልአክ» በሚል መልኩ ሰፍሯል። የሶምሶን አባት ለነበረው ማኑሄ የእግዚአብሔር መልአክ ሆኖ ተገልጾልኝ (መሳ. 13:1-23)።

በአዲስ ኪዳን ግን፤ ክርስቶስ ለሰዎች እንዲያው በአጋጣሚ በሰብአዊ አካል አልተገለጸም። ይልቁንም፤ ከሰብአዊት እናት ተወልዶ፤ ሥጋና ደም ለብሶ በገሊላ ሰዎች መካከል ኖሯል። ይህንንም ያደረገው ደኅንነታችንን ለመፈጸም ሲል ነው - ደኅንነታችንን ለመፈጸም በሥጋ መሞት የግድ ያስፈልገው ነበረና። መጽሐፍ ቅዱስ፤ «የኃጢአት ደመወዝ ሞት ነው» ይላል (ሮሜ 6:23)። በብሉይ ኪዳን በአካል በተገለጸባቸው ሁኔታዎች ኢየሱስ ምንጩ ሰማያዊ በሆነ አካል ታየ እንጂ፤ ምድራዊውን ሥጋና ደም የለበሰ ሰው አልነበረም።

በአዲስ ኪዳን ውስጥ በተመዘገበው ምድራዊ ሕይወቱ፤ ኢየሱስ ሥጋና ደም የለበሰ፤ እንዲሁም ከኃጢአት በቀር ማንኛውንም ሰብአዊ ውስንነት የያዘ ሰው ነበር። እንደ እኛው ለማንበብና መጻፍ መሣር ያስፈልገው ነበር። መድከምና መተኛት ነበረበት። መራብና መመገብ፤ መሠቃየትና እንደ እኛው መፈተን የሕይወቱ ገጽታዎች ነበሩ (ማር. 1:13፤ ዕብ. 4:15)። እርሱ ስለ ኃጢአታችን ሊል በመስቀል ላይ በሥጋ ሞቷል (ዮሐ. 19:30-33)።

እንደ ሰማያዊ አካል፤ ኢየሱስ እንደ እኛ ሊሠቃይና ሊፈተን ስለማይችል ታላቅ ሊቀ-ካህናችን ሊሆን አይበቃም ነበር (ዕብ. 8:1)። እንደ ሰማያዊ አካል፤ በሥጋዊ አካል ሊሞትና ለኃጢአት የሞትን ቅጣት ሊከፍል አይችልም ነበር (ዘፍጥ. 2:17፤ ሮሜ 6:23)። እንደ ሰማያዊ አካል፤ አዳኞችን ሊሆን አይበቃም ነበር።

በተመሳሳይ ሁኔታ፡ ማንኛውም መልአክ የሰውን ደኅንነት ሊፈጽም አይችልም ነበር፡ ምክንያቱም መላእክት ሰማያዊ አካላት ስለ ሆኑ በሥጋ ሊሞቱ አይችሉም (ሉቃስ 20:36)። ኢየሱስ በፋንታችን ይሠቃይና ይሞት ዘንድ ከሴት ተወልዶ ከሥጋና ደም እንደ ተገኘ ሰው በምድር ላይ መኖር ነበረበት (ዕብ. 2:9፣ 14)። ይህንንም በማድረግ፡ ኢየሱስ ኃጢአታችን በእኛ ላይ ያመጣውን የሞት ቅጣት ከፍሎልናል (ዕብ. 10:10፣ 12፣ 1 ጴጥ. 2:24፣ ሮሜ 8:3)።

ሰው ሊሰማው የሚገባና ከማናቸውም ይልቅ የላቀ ዜና እነሆ፡- ኢየሱስ፡ እግዚአብሔር በኃጢአት ላይ የሚያወርደውን አስፈሪ ቁጣ በመስቀል ላይ ለእኛ ሲል ተሠቃይቷል። ስለ ሆነም፡ እምነታችንን በእርሱ ላይ ካስቀመጥንና በእምነት ወደ እርሱ ከቀረብን፡ ከቁጣው ልንድንና የዘላለም ሕይወት ተስፋ ሊኖረን ይችላል (ሮሜ 5:1፣ 1 ተሰ. 1:10)።

የእግዚአብሔር አለመለወጥ

ኢየሱስ ከጊዜ ጊዜ በብሉይ ኪዳንና እንደገና ደግሞ በአዲስ ኪዳን መገለጹን አስመልክቶ የእግዚአብሔርን ሌላ አስፈላጊ ባሕርይ ገልጿልናል። እግዚአብሔር አይለወጥም (ሚልክ. 3:6፣ ዕብ. 13:8)። እርሱ ለዘላለም ያው ነው። እግዚአብሔር ዛሬ ከእኛ ጋር እንደ ሆነው፡ ከ4000 ኅመታት በፊት ከአብርሃምም ጋር በባሕርይና በተግባራቱ ያው ነበር። ዛሬ ከእኛ ጋር እንደ ሆነው፡ ከ3000 ኅመታት በፊት ከንጉሥ ዳዊትም ጋር በባሕርይና በተግባራቱ ያው ነበር። እንዲያውም፡ ዳዊት እግዚአብሔርን እንደ ዛሬ ከርስቲያን እረኞቹ ብሎ ይጠራው ነበር [መዝ. (23):1፣ ዮሐ. 10:14]። ስለ ሆነም፡ ወደፊትም በባሕርይና በተግባራቱ እንደማይለወጥብን እርግጠኞች ልንሆን እንችላለን። ፍቅሩ፡ ርኅራኄው፡ በጎነቱ፡ ፍትሐዊነቱና በኃጢአት ላይ ያለው ጥላቻ ከቶም አይለወጥም። መጽሐፍ ቅዱስ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ ትናንትና፡ ዛሬና ለዘላለም ያው እንደ ሆነ ይናገራል (ዕብ. 13:8)።

ምናልባት ሁልጊዜም አንዳችን በሌላችን ወይም በቤተሰባችን ላይ ልንደገፍ አንችልም ይሆናል፤ ዳሩ ግን ሁልጊዜም በኢየሱስ ላይ ልንደገፍ እንችላለን። እርሱን ሙሉ ለሙሉ ልንታመን እንችላለን። እርሱ ከወንድም ይልቅ የሚቀርብ ጓደኛ ነው (ምሳሌ 18:24)። ስለ ሆነም፡ ታዛዥነታችንና አምልኮአችን ለእርሱ ይገባል። እርሱ ስለማይለወጥ፡

ከተውንም አይጥለንም ወይም አይተውንም (ዕብ. 13:5-6)። እርሱ ለበጎቹ ሕይወቱን የሰጠ መልካም እረኛ ነው (ዮሐ. 10:14-15)።

ሐ. ከእግዚአብሔር ስሞች ስለ እግዚአብሔር ምን እንማራለን?

በአፍሪካ ባህል፣ ህሞች በጣም አስፈላጊዎች ናቸው። ስሞች ብዙውን ጊዜ የተሰያሚውን ባሕርይ፣ የትውልዱን ሀይታና የቤተሰብ ሐረጉን በመግለጽ ትርጉም በሚሰጥ መልኩ ይሰጣሉ። የአንድ ሰው ስም ብዙውን ጊዜ ቤተሰቡን፣ ጎሳውን ወይም ነገዳዊ ተዛምዶዎቹን ይገልጻል። ብዙውን ጊዜ ለልጅ የሚሰጠው ስም የአንድን የታወቀ ቅድመ-ዝርያ ባሕርይ ያንጸባርቃል። እንደዚሁም አንድ ሰው ሌላ ማንም የማያውቀው (እርሱ ግን እንደ እውነተኛ ስሙ አድርጎ የሚቆጥረው) ሰውር የግል ስም ይኖረዋል። አንዳንድ ሰዎች ይህንን የምስጢር ስም ለሌላ ሰው ከገለጹ፣ በዚያ ሰው ቁጥጥር ሥር የሚወድቁ ይመስላቸዋል። ኢየሱስ ክርስቶስም ከራሱ በቀር ማንም የማያውቀው የምስጢር ስም እንዳለው መረዳቱ አስገራሚ ነው (ራእይ 19:12)።

መጽሐፍ ቅዱስ ለእግዚአብሔር አያሌ ስሞችን ይሰጣል። እነዚህም ስሞች ስለ እግዚአብሔር ባሕርይና ጠባይ የተለያዩ ነገሮችን ይገልጻሉ። ለዚህ ምሳሌ የሚሆነን ለእስራኤላውያን የሚታወቅበት «ያህዌ» ("Yahweh") የሚለው ስም ነው። ይህ ስም በ«ኒው ኢንተርናሽናል ቨርዥን» እና «ኒው አሜሪካን እስታንዳርድ ባይብል» «ኔታ» ("THE LORD") ተብሎ ተተርጉሞአል። ዕብራውያን ይህንን ስም እጅግ ቅዱስ አድርገው ስላሟቁጥሩ ሊጠሩት አይደፍሩም። ያህዌ የሚለው ስም «መሆን» ከሚለው የዕብራይስጥ አንቀጽ ጋር የተያያዘ ሲሆን፣ «ህልውናው እስኪታወቅ ድረስ መገኘት» የሚል አሳብ ያዘለ ነው። ያህዌ ለሚለው ስም አንደኛው አተረጓጎም፣ እግዚአብሔር ራሱን «የመሆን መነሻ» (ማለትም «ፈጣሪ») አድርጎ እንደ ገለጸ ያሳያል። ሌላው አተረጓጎም ደግሞ «ያለው» የሚል ነው።

ከዚህ ተመሳሳይ በሆነ መገለጥ፣ እግዚአብሔር ራሱን በሚቃጠል ቁጥጥር ውስጥ ለሙሴ «እኔ ነኝ» በሚል ስም ገልጸዋል (ዘጸ. 3:14)። ይህም ራሱን ሕያው አድርጎ የገለጸበት ነው። ቀደም ሲል እንደ ተመለከትነው፣ ክርስቶስ ለአይሁድ መሪዎች ራሱን በዚህ ስም አስተዋውቋል። «አብርሃም ባይወለድ እኔ አለሁ» (ዮሐ. 8:58)። በዘጸአት

3:1-15 የዕብራይስጡ ምንባብ ሙሴን የጠራውና ከሚታጠል ቁጥቋጦ ያነጋገረው ያህዌ (ጌታ) እንደ ሆነ ይገልጻል (ዘጸ. 3:4+ 7+ 15)። እንዲሁም፣ ዘጸአት 3:1-15 «የእግዚአብሔር መልአክ» በግልጽ እንደ ጌታ የተጠቀሰበት ምንባብ ነው (ዘጸ. 3:2)።

በዘጸአት 3:14 «እኔ ነኝ» በሚለው ስሙ፣ እግዚአብሔር እንደ ሥላሴ ሁለተኛ አካል ከመገለጡም፣ በራሱ ህልውና እንደሚኖርና የኃላፊ፣ ያሁን ወይም የወደፊት ጊዜ የሌለው ዘላለማዊ አምላክ መሆኑን አሳውቋል። «እኔ ነኝ» የሚለው የእግዚአብሔር ስም መገለጽ፣ ክርስቶስ በራእይ መጽሐፍ ለሐዋርያው ዮሐንስ በሰጠው መልአክት ራሱን፣ «ያለውና የሚመጣውም ሁሉንም የሚገዛ ጌታ አምላክ፡- አልፋና የሚጋ (የግሪክ የፊደል ገበታ የመጀመሪያና የመጨረሻ ፊደላትን) በማለት ከገለጸበትም ጋር ሊዛመድ ይችላል (ራእይ 1:8)። በኋላም በዚሁ ምዕራፍ ውስጥ ኢየሱስ ይህንኑ የራሱን መገለጽ ለዮሐንስ፣ «አትፍራ፤ ፊተኛውና መጨረሻው ሕያውም እኔ ነኝ፣ ሞቼም ነበርሁ እነሆም፣ ከዘላለም እስከ ዘላለም ድረስ ሕያው ነኝ» በማለት አስፋፍቶታል (ራእይ 1:17-18)።

ጳውሎስ በሮሜ 10:13 ላይ ኢዩሌል 2:32ን በጠቀሰበት ጊዜ ያህዌ የሚለውን ስም ለክርስቶስ አውሏል። እንደዚሁም በሮሜ 10:12-14፣ ጳውሎስ ለደኅንነት የክርስቶስን ስም ለሚጠሩት የኢዩሌል 2:32ን መልእክት ተጠቅሞአል። ኢዩሌል፣ «የእግዚአብሔርን (የያህዌን) ስም የሚጠራ ሁሉ ይድናል» ሲል ጽፎአል (ኢዩ. 2:32)።

መጽሐፍ ቅዱሳዊ የእግዚአብሔር ስሞች አንዳንድ ባሕርያትን፣ አንዳንድ ሥራዎችንና ከሰው ልጅ ጋር ያለውን ግንኙነት ይገልጻሉ። በመጽሐፍ ቅዱስ ለእግዚአብሔር የተሰጡ ብዙ ዓይነት ስሞችና ማዕረጎች አሉ። አንዳንዶቹ የግል ስሞች ሌሎቹ ደግሞ ጥምረት የሚታይባቸው ናቸው። በዚህ መጽሐፍ ይበልጥ የሚታወቁትን የእግዚአብሔር ስሞች ብቻ በአጭሩ እንመለከታለን።

የግል ስሞች

- አዳኝ፡- የሚያድን ግለት ነው። በአፍሪካ አንዳንድ የፖለቲካ መሪዎች የሕዝብቸው አዳኞች እንደ ሆኑ ገልጸዋል። ይሁንና፣ ያለው አዳኝ አንድ ብቻ ሲሆን፣ እርሱም ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ኢየሱስን በተመለከተ፣ መልአኩ የግርያም እጮኛ ለነበረው ዮሴፍ፣ «እርሱ ሕዝቡን

ከኃጢአታቸው ያድናቸዋል» ብሏል (ማቴ. 1:21)። ኢየሱስ ወደዚህ ዓለም የመጣበት ዋንኛ ምክንያት ኃጢአተኞችን ለማዳን ነው (1 ጢሞ. 1:15)።

- የእግዚአብሔር ልጅ፡- ይህ የክርስቶስ የማዕረግ ስም፣ እንደ ሥላሴ ሁለተኛ አካል ከእግዚአብሔር አብ ጋር በእኩልነት ደረጃ የሚገኝበትን ልዩ ግንኙነት ይገልጻል (ቆላ. 2:9)። ኢየሱስ ራሱን የእግዚአብሔር ልጅ በማለት ጠርቷል (ዮሐ. 5:25፤ 10:36፤ 11:4)። አብዛኞቹ ሙስሊሞችና አንዳንድ ክርስቲያኖችም ሳይቀሩ ይህንን የክርስቶስን ስም በተላላተ መንገድ ይረዱታል። ሙስሊሞች እግዚአብሔር ሚስት ስለሌለው፣ ልጅም እንደሌለው በአጽንኦት ይናገራሉ። ትክክል ናቸው። ዋና አሳባቸውም እግዚአብሔር ሰዎች በሚዋለዱበት ዘዴ በመጠቀም ልጅ እንደሌለው ነው።

አንዳንድ ክርስቲያኖችም እንኳ በዚህ የክርስቶስ የማዕረግ ስም ግራ ተጋብተዋል፤ ይህም የሆነው በአንዳንድ በኩል የኒቂያ ጉባኤ ከተጠቀመበት ቃል የተነሣ ነው። የጉባኤው መግለጫ ክርስቶስ «ከዓለማት ሁሉ በፊት ከአብ የተወለደ» መሆኑን ይገልጻል። «መወለድ» የሚለው የተወሰደው በዮሐንስ 1:18 እና 3:16 «ሞኖጂክ» ከሚለው የግሪክ ቃል ነው። ሞኖጂክ የሚለው ቃል በእነዚህ ሁለት ጥቅሶች ውስጥ «ልዩ» ወይም «ከዓይነቱ ብቸኛ» የሚል ትርጉም አለው። ይህ ቃል ምናልባት «ምትክ የሌለው አንድ ብቸኛ» ተብሎ በተተረጎመበት «ኒው ኢንተርናሽናል ቨርዥን» መጽሐፍ ቅዱስ ከሁሉም በተሻለ ሁኔታ ተገልጿል። በሌላ አባባል፣ በአጽናፈ-ዓለሙ «የክብሩ መንጸባረቅና የባሕርይ ምላሌ (የእግዚአብሔር)» የመሆን ልዩ ስፍራ ያለው ኢየሱስ ብቻ ነው (ዕብ. 1:3)። በኢየሱስ ዘመን የነበሩ አይሁዶች የዚህን ስም ትርጉም ተረድተው ነበር - የሰው ልጅ የአባቱን ባሕርይ እንደሚይዝ ሁሉ፣ የእግዚአብሔርም ልጅ የእግዚአብሔር ባሕርይ ያለው እንደ ሆነ። ስለ ሆነም፣ አይሁዶች ሊገድሉት ፈለጉ፤ ምክንያቱም «እግዚአብሔር አባቴ ነው ስላለ» (ዮሐ. 5:18)።

- የሰው ልጅ፡- ይህ በፍጥረታት ሁሉ ሊመለከና በሕዝቦች፣ ቋንቋዎችና ወገኖች ሁሉ ላይ ሊገዛ በዘመናት የሸመገለው ሆኖ ለቀረበው (እግዚአብሔር አብ) የተሰጠ የብሉይ ኪዳን ስም ነው (ዳን. 7:9-14)። ኢየሱስ ይህንን ስም በወንጌላት ውስጥ ከማንኛውም ሌላ ስም በበለጠ ለራሱ ተጠቅሟል። በዮሐንስ 5:27፣ ኢየሱስ ፍርድ ሁሉ ለእርሱ

እንደሚሰጥ ገልጻል፤ ምክንያቱም እርሱ የሰው ልጅ ሲሆን፤ ይህም ምናልባት በዳንኤል መጽሐፍ ውስጥ የሚገኘውን ምንባብ የሚያመለክት ይሆናል።

- ቅዱሱ፡- ይህ እግዚአብሔር በኢሳይያስ 10:17 እንደ ተጠቀሰው ቅዱስ ባሕርይን ለመግለጽ፤ ራሱን ለእስራኤል ያስተዋወቀበት ስም ነው። አጋንንት እንኳ እግዚአብሔርን በዚህ ስም መጥራታቸውን መረዳቱ ከፍተኛ ዋጋ አለው (ሉቃስ 4:34)።

- ሁሉን ቻይ፡- በብሉይም ሆነ አዲስ ኪዳን እግዚአብሔር ራሱን የማይዘለቅ ብርታት ያለው ሁሉን ቻይ አምላክ አድርጎ ገልጾል (ዘፍጥ. 17:1፤ ራእይ 1:8)።

- የእግዚአብሔር ቃል፡- ኢየሱስ ነቢያት እንዳደረጉት የእግዚአብሔርን ቃል መናገር ብቻ ሳይሆን፤ የእግዚአብሔር ቃል ተብሎ ተጠርፏል (ዮሐ. 1:1፤ 14፤ ራእይ 19:13)። እርሱ በሙስሊም ቁርዓን ውስጥ እንኳ በዚህ ስም ይታወቃል (ሱረቱ 4:171)።

- የነገሥታት ንጉሥ፡- ሐዋርያው ዮሐንስ በራእዩ ውስጥ ኢየሱስን የዚህን ዓለም ገዥዎች ሁሉ እንደሚገዛ ንጉሥ አይቶታል። እርሱ የጌቶች ጌታና የነገሥታት ንጉሥ ነው (ራእይ 19:16)። በኤፌሶን 1:20-22 እና ቆላስይስ 1:16 መሠረት፤ ሉዓላዊነቱ በሰብአዊ ነገሥታትና ጌቶች ላይ ብቻ ሳይሆን በመንፈሳዊ ዓለም ውስጥ የሚገኙትን ገዥዎችና መላእክትም ይጨምራል። ኢየሱስ የሁሉም ጌታ ነው (ዮሐ. 10:36)!

- አማኑኤል፡- ይህ «እግዚአብሔር ከእኛ ጋር» የሚል ትርጉም ያለው የብሉይ ኪዳን ስያሜ ነው (ኢሳ. 7:14)። ይህ ስም የእግዚአብሔርን በኢየሱስ ክርስቶስ በተሠገም ("incarnation") መገለጥ ይመሰክራል። በክርስቶስ እግዚአብሔር በሰዎች መካከል መጥቶ ኖረ (ዮሐ. 1:1፤ 14፤ 18)።

- የምድር ሁሉ ፈራጅ፡- ይህ አብርሃም በዘፍጥረት 18:25 እግዚአብሔርን የጠራበት ስም ነው። ይህም ሥልጣን በዮሐንስ 5:22፤ 27 እና በጳውሎስ በሐዋርያት ሥራ 17:31 ክርስቶስን እንደሚመለከት አጽንኦት ተሰጥቶታል።

- የእግዚአብሔር በግ፡- ይህ መጥምቁ የሐንስ ኢየሱስ ከተጠመቀ በኋላ የጠራበት ስም ነው (ዮሐ. 1:29፥ 36)። ይህ ስም እግዚአብሔር በኃጢአት ላይ የሚያወርደውን ቁጣ ለመመለስ (ለማስተሰረይ) ክርስቶስ በእግዚአብሔር የተሰጠውን የመሥዋዕት በግ የመሆን ተልእኮ መፈጸሙን ይገልጻል። ይህም ተግባሩ ቀደም ሲል እግዚአብሔር በግብፅ ላይ ካወረደው ፍርድ እስራኤላውያንን በታደገበት የፋሲካ በግ ደም ተምሳሌትነት ተገልጾል (ዘጸ. 12:3-13 እና 1 ቆሮ. 5:7)።

- የይሁዳ ነገድ አንበሳ፡- ይህ ክርስቶስ ወደዚህች ዓለም እንደ ድል-ነሺ ንጉሥ በሚመለስበት ጊዜ፣ የሚኖረውን ንጉሣዊ ኃይል ለመግለጽ የቆመ ተምሳሌታዊ የማዕረግ ስም ነው (ራእይ 5:5)። ስለ ሆነም፣ ይህ በማቴዎስ 24:30 የሰው ልጅ ሆኖ ከተገለጸበት ስም ጋር የተያያዘ ነው (ዳን. 7:13)። ስሙ ከይሁዳ ነገድ የመምጣቱን ሰብአዊ የዘር ሐረግ ያንጸባርቃል። መጀመሪያ ክርስቶስ እንደ እግዚአብሔር በግ፣ የንጽሕና፣ የደካማነትና የመሥዋዕት ተምሳሌት ሆኖ መጥቷል። በሁለተኛው ግን ክርስቶስ እንደ ይሁዳ አንበሳ፣ የሥልጣንና የማይነቃነቅ ኃይል ተምሳሌት ሆኖ ይመጣል። ብዙውን ጊዜ አንበሳ «የእንስሳት ንጉሥ» በመባል ይታወቃል።

- ድንቅ መካር፡- ይህ ስም በብሉይ ኪዳን የተሰጠና የተገለጸ ነው (ኢሳ. 9:6፤ ምሳሌ 8:13-19)። ለአማኞች ምክር፣ ማጽናኛና ጥበብ የመስጠቱ አገልግሎት በመንፈስ ቅዱስ ይከናወናል (ዮሐ. 14:26፤ 16:13፤ 14፤ ያዕ. 1:5)።

- መሐሪ (ሩጎሩጎ)፡- ጌታ ለሙሴ አሥሩን ትእዛዛት በሰጠ ጊዜ ይህንኑ ስም ገለጸለት (ዘጸ. 34:6-7)። ይህ በኢየሱስ ክርስቶስ በፍጹምነት የተገለጸውን የእግዚአብሔርን ታላቅ ርኅራኄ ለሰው ልጆች ያሳያል። መዝሙር (145):8-9፡ «እግዚአብሔር ሩጎሩጎና መሐሪ ነው፣ ከቁጣ የራቀ፣ ምሕረቱም የበዛ ነው፤ እግዚአብሔር ለሚታገሡት ቸር ነው። ምሕረቱም በሥራው ሁሉ ላይ ነው» ይላል።

- እኔ ነኝ፡- ይህ ስም እግዚአብሔር ሙሴን እስራኤላውያንን ከግብፅ ባርነት እንዲያወጣ በላከው ጊዜ ራሱን ዘላለማዊ አምላክ አድርጎ በማስተዋወት ለሙሴ የሰጠው ነበር (ዘጸ. 3:14)። ይህ ስም የእግዚአብሔርን ዘላለማዊ ህልውናና አለመለወጥ ያንጸባርቃል።

- አልፋና ሥራጋ፡- እነዚህ የግሪክ ቅንቋ የፊደል ገበታ የመጀመሪያና የመጨረሻ ፊደላት ናቸው። ኢየሱስ ዘላለማዊ ህልውናውን በማሳየት፤ ራሱን በእነዚህ ቃላት አማካኝነት ለዮሐንስ ገልጾአል (ራእይ 1:8 እና 22:13)። በተመሳሳይ ምንባብ፤ ኢየሱስ ራሱን እንደ ሁሉን ቻይና ጌታ አምላክ አድርጎ ገልጾአል።

- መሢሕ፡- ይህ «የተቀባ» የሚል ትርጉም ያለው ማዕረግ ነው። በሴፕቱዋጀንት መጽሐፍ ቅዱስ ይህ ማዕረግ «ክርስቶስ» ማለትም «መሢሔ» ተብሏል። ስለ ሆነም «ክርስቶስ» ስም ሳይሆን ማዕረግ ነው። «ክርስቶስ» የሚለው ማዕረግ «መሢሔ» ማለት ነው። በመሆኑም፤ ኢየሱስ ክርስቶስ የሚለው ስም «ክርስቶስ የሆነው ኢየሱስ» ወይም «መሢሔ ኢየሱስ» የሚል ትርጉም ይኖረዋል። መሢሔ፤ አይሁዶች ከፖለቲካ ባርነትና ጭቆና ያወጣቸው ዘንድ እንደሚመጣ ሲጠባበቁት የቆዩት ነው። ኢየሱስ ይኸው ፖለቲካዊ መሢሕ እንደሚሆን በማሰብ፤ ብዙ ሕዝብ ከፋሲካ በፊት በዋለው እሑድ ሊያነግሡት ፈለጉ (ዮሐ. 12:13-14)፤ ይሁንና፤ የፖለቲካ ጥማታቸውን ባለማርካቱ በኋላ ተነሡበት (ማር. 15:13-15)።

- የሰላም አለቃ፡- ይህ ማዕረግ እግዚአብሔር የሰላም ምንጭ መሆኑን ይገልጻል። ይህም ሦስቱ የሥላሴ አካላት በተገለጹበትና (ኢሳ. 9:6) የወደፊቱ የክርስቶስ ምድራዊ ሰላማዊ አገዛዝ በተተነበየበት ምንባብ (ኢሳ. 9:7) ለኢሳይያስ ተገልጾለታል።

- መልካም እረኛ፡- ይህ ስም በእግዚአብሔር ሕዝብ ዘንድ እጅግ ተወዳጅ ከሆኑት አንዱ ነው። ልክ ዛሬ ክርስቲያኖች እንደ መልካም እረኞቻቸው አድርገው እንደሚያውቁት (ዮሐ. 10:14)፤ ንጉሥ ዳዊትም ክርስቶስን እንደ እረኛው አውቆት ነበር [መዝ. (23):1]። እርሱ ለበጎቹ ግድ መሰኘት ብቻ ሳይሆን፤ ዳሩ ግን ሕይወቱን ለበጎቹ ሲል አሳልፎ የሰጠ ነው (ዮሐ. 10:2-11)።

- የክብር ንጉሥ፡- አስፈሪው፤ የከበረው፤ ሁሉን ቻይና ዳግም የሚመለሰው መሢሕ የክብር ንጉሥ ተብሎ ተጠርቷል [መዝ. (24):7]። ወደፊት ዳግም የኢየሩሳሌምን ደጃች በድል ይሻገራል [መዝ. (24):8-10]።

የጥምረት ስሞች

በብሉይ ኪዳን ያህዌ የሚለው የእግዚአብሔር ስም ከሌላ ቃል ጋር በመያያዝ፣ ጥምር ስም የሰጠባቸው አጋጣሚዎች በርካታ ናቸው። እነዚህም ጥምር ስሞች ባሕርዩን ይገልጻሉ።

- ያህዌ-ኤሎሂም፡- «እግዚአብሔር አምላክ (አምላኬ)» (ዘፍጥ. 2:7)።
- ያህዌ-ይርኤ፡- «እግዚአብሔር ያዘጋጃል» (ዘፍጥ. 22:13-14)።
- ያህዌ-ጽድቀኑ፡- «እግዚአብሔር ጽድቃችን» (ኤር. 23:6)።
- ያህዌ-ራያ፡- «እግዚአብሔር እረኛዬ» [መዝ. (23):1]።
- ያህዌ-ራፋ፡- «እግዚአብሔር ፈዋሽ» (ዘጸ. 15:26)።
- ያህዌ-ሻሎም፡- «እግዚአብሔር ሰላም» (መላ. 6:24)።
- ያህዌ-ንሲ፡- «እግዚአብሔር ዓላማዬ» (ዘጸ. 17:15)።

ሌሎች የጥምረት ስሞች እግዚአብሔርን ለማመልከት የሚያገለግለውን ቃል (ኤል) ከሌላ ቃል ጋር ያጣምራሉ።

- ኤል-ሻዳይ፡- ሁሉን ቻይ አምላክ (ዘፍጥ. 17:1)።
- ኤል-ኤሊየን፡- ልዑል እግዚአብሔር (ዘፍጥ. 14:18)።
- ኤል-ሮኢ፡- የሚያይ አምላክ (ዘፍጥ. 16:13)።
- ኤል-ላሳም፡- ዘላለማዊ አምላክ (ዘፍጥ. 21:33)።

ማጠቃለያ

ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር ምን እንደሚመስል የገለጸ ሰው ነው። ኢየሱስ ሰው የሆነ አምላክ ነው። እርሱ ፍጹም አምላክና ፍጹም ሰው ነው። የእግዚአብሔርን ባሕርያት ለመረዳት ከፈለግን፣ በኢየሱስ ሕይወትና ሥራዎች ውስጥ በይፋ ተገልጸው ልንመለከት እንችላለን። ኢየሱስ ሁሉን የሚችል ኃይል የሚጠይቁትን ተአምራት፣ ለምሳሌ እንደ የዓይነ-ሰውርን ዓይኖች ማብራት፣ በውኃ ላይ መራመድና መታገን ማስነሣት የመሳሰሉትን በመሥራት፣ የእግዚአብሔርን ሁሉን ቻይነት ገልጾልና ለሰርጉ በዓል ውኃን ወደ ወይን ጠጅ በመለወጥ፣ ለብዙ ሕዝቦች እንጀራና

ዓሣ በማዘጋጀትና ለደቀ መዛሙርቱ እጅግ ብዙ ዓሣዎችን እንዲይዙ በመርዳት፤ የእግዚአብሔርን ፈቃድ አሳይቷል። በሰዎች፤ በተፈጥሮና በመኖሩት ዓለምም ላይ ላይቀር በነበረው ተቆጣጣሪነት፤ የእግዚአብሔርን ሉዓላዊነት አሳይቷል። የሳምራዊቷን ሴት ሕይወት ምሥጢር ዝርዝር ጉዳዮችና ድህዌቱ መበለት ከሙዳይ ምጽዋቱ ላይ የጣለችውን ገንዘብ ትክክለኛ ቁጥር በመናገሩ፤ የእግዚአብሔርን ሁሉን አዋቂነት ገልጾአል።

ለድሆች፤ ለበሽተኞችና ለተቸገሩ ሰዎች ባደረጋቸው ህልቅ-መሳፍርት በሌላቸው የምሕረትና የፈውስ ተግባራቱ የእግዚአብሔርን ርኅራኄና መልካምነት ገልጾአል። ከእነዚህም ተግባራቱ ለምጻሞችን ማንጸት፤ አካለ-ስንኩሳንንና ሽባዎችን መፈወስ፤ የድህዌቱን መበለት ብቸኛ ልጅ ከሙታን ማስነሣት ይገኙበታል። በምድር ላይ ከእርሱ በቀር ሌላ ሰው ያልሞከረውን ፍጹምና ከኃጢአት የጸዳ ሕይወት በመኖር፤ የእግዚአብሔርን ቅድስና አሳይቶናል። ስግብግብ የቤተ መቅደስ ገንዘብ ለዋጮችን በማጋለጥ የእግዚአብሔርን ፍትሐዊነት አሳይቶናል። የዘመኑን ሃይማኖታዊ ግብዝች ኃጢአት በመጋፈጥና ገንዘብ ለዋጮቹን ከመቅደስ በማስወጣት፤ እግዚአብሔር በኃጢአት ላይ እንደሚቆጣ አሳይቷል። እግሮቹን በንስሐ እንባዎች ያጠበችውን ጋለሞታ ሴት ይቅር በማለት፤ የእግዚአብሔርን ምሕረት ገልጾአል። ራሱን ከዶ ሌሎችን በማገልገልና በመጨረሻም ሕይወቱንና ነፍሱን በመስቀል ላይ ለዓለሙ ኃጢአት በመስጠት፤ እግዚአብሔር ፍቅር እንደ ሆነ አሳይቷል። በቤተሰቡም ከመወለዱ ከ2000 ዓመታት ቀደም ብሎ ለአብርሃም ሲገለጽ፤ በምድር ላይ ለ33 ዓመታት ሰዎችን በማገልገል፤ ከትንሣኤው በኋላ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር በመነጋገር፤ እንዲሁም አሁን ለሕዝቡ (በአብ ፊት) ለመማለድና ጸሎታቸውን ለመመለስ ለዘላለም ሕያው ሆኖ በመኖር፤ የእግዚአብሔርን ዘላለማዊነትና አለመለወጥ ገልጾአል።

እንደ ክርስቶስ ኢየሱስ ያለ ሰው ከቸውንም ታይቶ አያውቅም። እርሱ አምላክ የሆነ ሰው፤ ሰው የሆነ አምላክ ነው። እርሱ በምድር ላይ ለሁሉም ባህል ሕዝቦች የማይታየውንና ዘላለማዊ የሆነውን እግዚአብሔርን የሚገልጽ ሰው ነው።

በምዕራፍ 5 ላይ የተመሠረተ የመወያያ ጥያቄዎችና መልመጃዎች

1. እግዚአብሔር ለሰው ልጅ በሚሰጠው የፍርድ ተግባር ግንኙነት ሰብአዊ ንጉሥ በማይቸለው መንገድ ሙሉ ለሙሉ ፍትሐዊ እንዲሆን የሚያደርገው የትኛው ባሕርይ ነው?

2. እግዚአብሔር ምሕረቱንና ይቅርታውን የሚያሳየው ለምን ዓይነት ሰው ነው?

3. በሚከተሉት በኢየሱስ ሕይወት በተፈጸሙ ክስተቶች የተገለጹት የእግዚአብሔር ባሕርያት የትኞቹ ናቸው?

ሀ. ለሳምራዊቱ ሴት በውኃው ጉድጓድ ለላለፈው ኃጢአቷ ሲናገር (ዮሐ. 4:18)።

ለ. አልዓዛርን ከሞት ሲያስነሣ (ዮሐ. 11:43-44)።

ሐ. ዓይነ-ሰውናን (ማቴ. 9:27-30) እና ለምጻሞችን (ሉቃስ 17:12-14) ሲፈውስ።

መ. ፈሪሳውያንን በግብዝነታቸው ሲኮንን (ማቴ. 23:1-33)።

ሠ. ገንዘብ ለዋጮችን ከመቅደስ ሲያባርር (ዮሐ. 2:14-16)።

ረ. የጋለሞታዩቱን ኃጢአት ይቅር ሲል (ሉቃስ 7:47-48)።

ሰ. ከ2000 ዓመታት በፊት ከአብርሃም ጋር የተነጋገረበትን ወቅት

ሲጠቅስ (ዮሐ. 8:56-57)።

4. ከፍሉን ሦስት ወይም አራት አባላት በሚገኙባቸው ቡድኖች ከፋፍል። እያንዳንዱ ቡድን ቢያንስ አንድ ያገባ ሰው እንዳለው አረጋግጥ። እያንዳንዱ ቡድን ልጅ ሊያገኘ ያልቻሉትን ክርስቲያን ባለትዳሮች እንዴት እንደሚመክር ይወያይ። እያንዳንዱ ቡድን፣ የግግከሩ አካል በግድረግ አንድ ወይም ከዚያ የሚበልጡትን የእግዚአብሔርን ባሕርያት መጥቀስና ይህንኑ ባሕርይ ለመግለጽ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶችን ማቅረብ አለበት።

5. ኢየሱስ ከነቢይ እንደግደበልጥ ለሚያምን ሙስሊም፣ የኢየሱስ ክርስቶስን እምነት ለማሳየት ምን መረጃ ትሰጣለህ?

6. መዝሙር (84)፡11ን እንደ መነሻ ነጥብ በመጠቀም፣ ትዳር የምትናፍቅ ሴተ-ላጤን እንዴት እንደምትመክር ግለጽ።

7. ስለ እግዚአብሔር ሁሉን አዋቂነትና ሉዓላዊነት በሚናገሩ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች በመጠቀም፣ ውድ ልጁን በቅርቡ በአደጋ ላጣ ለአንድ ሰው

እንዴት እንደሚታወቅ ግለጽ። እነዚህን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ጥቅሶች በዝርዝር አስፍር።

8. ለአንድ አረጋግጫ አረጋግጫ የኢየሱስን ታሪክና አፋኝነት ከነገርዝው በኋላ፣ እርሱ ግን ክርስቶስን ለመከተል ቢፈልግም፣ መናፍስት ሊቀጡትና ቤተሰቡን በበሽታ ሊቀጡ እንደሚችሉ መስጋቱን ይነግርሃል። ለዚህ ሰው ምን ምላሽ ትሰጣለህ? እርሱን ለመምከር የትኛውን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ ትጠቀማለህ?

9. ኢየሱስ ከቅድመ-ትውልዶች ለምን እንደሚበልጥ በቡድን ተወያዩ።

10. የእግዚአብሔር ሁሉን ጥያቄና ፈቃድ በኢየሱስ የተገለጸባቸው መንገዶች የትኞቹ ናቸው?

11. የእግዚአብሔር ሉዓላዊነት በክርስቶስ ሕይወት ውስጥ የታየው እንዴት ነው?

12. አራት አባላት በሚገኙባቸው ቡድኖች ተከፋፈሉና በክርስቶስ የተገለጸው የእግዚአብሔር ሉዓላዊነት፣ እንደ ምን በሽታን፣ ከቶ መናፍስትን፣ ጠንቋዮችንና ሌሎች ችግሮችን ለሚፈሩ ሰዎች እገዛ እንደሚያደርግ ተወያዩ።

SUGGESTED FOR FURTHER READING

Green, Michael. Who is this Jesus? London: Hodder, 1991.

McGrath, Alister. Understanding Jesus. Michigan: Zondervan, 1990.

McDowell, J. More than a Carpenter. Eastbourne: Kingsway, 1979.

Morris, Leon. The Lord from Heaven. Leicester: InterVarsity Press, 1995.

Packer, J. I. Knowing God. London: Hodder, 2nd edn 1993.